

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Interpretace výskytu ztrát míče v basketbalu mládeže v
České republice**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

PaedDr. Michael Velenský, Ph.D.

Vypracoval:

Bc. Jan Musil

Praha, 2019

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 1. 4. 2019

.....

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce PaedDr. Michaelu Velenskému, Ph.D. za cenné rady a poznatky ke směřování mé práce, doporučení literatury a za předlohu použitých materiálů pro výzkum práce.

V neposlední řadě své rodině za morální podporu.

Abstrakt

Název: Interpretace výskytu ztrát míče v basketbalu mládeže v České republice.

Cíle: Záměrem práce je posouzení míry výskytu ztracených míčů v utkáních basketbalu dvou věkových kategorií a interpretace jejich příčin.

Metody: Metodou práce pro sběr dat je pozorování videozáznamů, analýza vytipovaných jevů týmového herního výkonu a vytvoření dostatečného podkladu pro zpracování. Zpracování získaných dat má povahu kvantitativních operací a grafického záznamu. Předmětem výzkumu je týmový herní výkon družstev v kategoriích žáků U15 a dorostenců U19.

Výsledky: Zjistili jsme, že mladší věková kategorie dosahovala většího počtu vynucených i nevynucených ztrát. Celkově družstva vykazovala vyšší počty vynucených ztrát a to v obou kategoriích procentuálně takřka totožně. Řešením je výrazně větší důraz kladený na rozvoj individuálního herního výkonu v rámci tréninku.

Klíčová slova: basketbal mládeže, týmový herní výkon, kvantitativní analýza, ztráty míče.

Abstract

Title: Interpretation of the occurrence of turnovers in youth basketball in the Czech Republic.

Objectives: Our goal is to assess the degree of forced and unforced turnovers in basketball matches in two age categories. Our assumption is that in the higher category, the occurrence of unforced turnovers is lower.

Methods: The method of work is indirect observation of videos, analysis and creation of quantitative research on teams in the category U15 and U19, then a detailed analysis of the number and type of turnovers of individual categories and matches follows.

Results: We found that the younger category reached a larger number of unforced turnovers and forced turnovers too. Turnovers were caused primarily from the mistakes of the players. Both categories reached more forced turnovers. The possible solution is emphasis on the development of individual game performance in practice.

Keywords: youth basketball, team game performance, quantitative analysis, turnovers

Obsah

1) Úvod	9
2) Teoretická východiska a literární rešerše	10
2.1) Charakteristika současného elitního basketbalu	10
2.2) Herní výkon	11
2.2.1) Individuální herní výkon	11
2.2.1.1) Bioenergetické determinanty individuálního herního výkonu	12
2.2.1.2) Biomechanické determinanty individuálního herního výkonu	14
2.2.1.3) Psychické determinanty individuálního herního výkonu	14
2.2.1.4) Kreativita a tvořivost v basketbale	14
2.2.2) Týmový herní výkon	15
2.2.3) Herní činnosti jednotlivce.....	16
2.3) Sportovní výkon.....	20
2.4) Problematika ztracených míčů.....	21
2.4.1) Deformační faktory dle Dobrého se Semiginovským	22
2.5) Definice vynucené a nevynucené ztráty	26
3) Metodická část - cíle práce, úkoly práce, hypotézy.....	27
3.1) Diagnostika výkonu ve sportovních hrách.....	28
3.2) Kvantitativní výzkum	30
4) Výsledková část a diskuse.....	31
4.1) U15 BK Kondoři Liberec - BK Opava 73:69	34
4.2) U15 BK Opava - BK Snakes	35
4.3) U15 SAM BŠM Brno - BK Opava 105:64	37
4.4) U15 Sokol Pražský - BK Lions Jindřichův Hradec 80:67	38
4.5) U15 BCM Orli Prostějov - BK Lions Jindřichův Hradec 73:78	39
4.6) U15 Sokol Pražský - BCM Orli Prostějov 83:91.....	41
4.7) U15 BK Kondoři Liberec - Sokol Pražský 87:77	43
4.8) U15 BK Synthesia Pardubice - SAM BŠM Brno 85:48.....	44
4.9) U15 BK Synthesia Pardubice - BK Kondoři Liberec 68:53	45
4.10) U15 Sokol Pražský - SAM BŠM Brno 56:69.....	47
4.11) U19 BCM Orli Prostějov – GBA 68:85.....	49
4.12) U19 USK Praha- BA Nymburk 74:61	50
4.13) U19 USK Praha - BCM Orli Prostějov 72:58.....	51
4.14) U19 GBA - BA Nymburk 64:79	53
4.15) U19 USK Praha - SAM Brno 69:51	54
4.16) U19 GBA - Sokol Písek Sršni 100:59	56

4.17) U19 BA Nymburk - BK Snakes Ostrava 72:54	57
4.18) U19 BK Synthesia Pardubice - BCM Orli Prostějov 76:59.....	59
4.19) U19 Sokol Písek Sršni – GBA 81:69.....	60
4.20) U19 BCM Orli Prostějov - BK Synthesia Pardubice 60:57.....	62
5) Závěr	64
6) Zdroje.....	65

1) Úvod

Lepší hráč se pozná podle toho, že zkazí méně snadných míčů. Tak praví stará tenisová moudrost v souvislosti s vynucenými a nevynucenými chybami v tenise. Tento bílý sport a některé další sporty tyto pojmy využívají a patří k nejdůležitějším ukazatelům, které stojí za to sledovat a ze kterých lze vyvozovat mnoho závěrů o předvedené hře, případně z nich lze vyvodit závěry pro další utkání. Basketbal zná pouze ztráty (chybami jsou v basketbale myšleny fauly). Nerozlišuje, jestli jsou, nebo nejsou vynucené, tudíž je nelze statisticky podchytit a ne vždy lze objektivně konstatovat, kdo je za ni zodpovědný, a jak ji tedy příště předejít.

V pozápasových rozhovorech s trenéry můžeme poměrně často slyšet, že ten nebo onen tým neuspěl kvůli vysokému počtu nevynucených ztrát (toto lze slyšet především u trenéra Svitav Lubomíra Růžičky a trenéra Opavy Petra Czudka). Jelikož neexistuje definice vynucené a nevynucené ztráty, dal jsem si za úkol tuto mezeru vyplnit a pokusit se tento pojem co nejpresněji definovat. Mým cílem bude se pokusit přijít na to, zdali má své opodstatnění, a jestli by případně mohl pomoci při vypracování pozápasových analýz a především, jestli by šlo díky těmto znalostem zakomponovat do tréninku prvky, které by pro příště zabraňovaly vysokému počtu především nevynucených ztrát. Studie navazuje na bakalářskou práci s názvem Analýza a srovnání výskytu a příčin porušování pravidel v basketbalu mládeže, ve které jsem porovnával herní výkony družstev USK Praha v kategoriích U15 a U19. Zjistili jsme, že mladší kategorie nasbírala v utkáních vyšší počet ztrát a konkrétně jsme poukazovali na jednotlivé zastoupené druhy, kterých se vyskytovalo nejvíce. Jednalo se o popisnou studii, kde jsme spíše poukazovali na možná řešení, ale ty nebyly hlavním cílem práce. Nynější předkládaná studie se liší především tím, že bude rozebráno více utkání a hlavně budou analyzovány herní výkony obou účastníků a ne pouze domácích družstev, jako tomu bylo v práci bakalářské. Rádi bychom kvalitativně posunuli úroveň bádání tím, že se budeme výrazněji zabývat tím, co ztráty v utkáních způsobuje a jak se je můžeme pokusit eliminovat tak, aby se zlepšil celkový herní výkon družstva.

2) Teoretická východiska a literární řešerše

2.1) Charakteristika současného elitního basketbalu

Basketbal se plynule vyvíjí již od svého vzniku v roce 1891 a neustále podléhá vlivu nových trendů a změn, kdy „herní krásu“ nahrazuje účelnost. Tento trend směřuje k vypilování až do úplné dokonalosti, která je podmíněná zvládnutím úplných základů sportovní hry. Důraz je kladen na výsledek, nikoliv na samotný výkon, a tomuto faktu je podřízeno vše, přičemž výkon musí být vysoce efektivní, tak aby bylo dosaženo kýženého výsledku (Velenský, Karger, 1999).

Současný vývoj je ovlivněn třemi odlišnými herními směry:

- pojetí evropského basketbalu pod hlavičkou organizace FIBA
- pojetí amerického univerzitního systému NCAA
- pojetí profesionální soutěže NBA ve Spojených státech amerických (Velenský, Karger, 1999).

Základní charakteristika hry je ve všech třech případech stejná, rozdíly v pojetí hry jsou ovšem výrazně odlišné. Evropský basketbal je význačný svojí tvrdostí a taktickou vyspělostí v součinnosti celého družstva. Americkému univerzitnímu pojetí lze přičíst bohatou zásobu teoretických poznatků a otevřenost novým trendům, vysoký důraz kladený na drobnosti a detaily, který přinesl řadu významných novinek v poznatků především v rovině herních systémů. Profesionální americký basketbal je pověstný svojí enormní rychlostí, jednoduchostí v řešení útočných systémů a především je přehlídkou špičkových individuálních výkonů zde působících světových hvězd (Velenský, Karger, 1999).

Společný základ všech tří pojetí současného elitního basketbalu je tvořen především.

- Rychlým a plynulým řešením tzn. Přechodových fází
- Přechodem z obrany do útoku
- Agresivním a vysoce týmovým pojetím všech obranných činností
- Obtížným vytvářením situací k zakončení útoku

Rychlá a plynulá řešení tzv. přechodových fází

Přechod z obrany do útoku

Agresivní a vysoce týmové pojetí všech obranných fází

Obtížnost vytváření situací k zakončení útoku

2.2) Herní výkon

Činnost hráčů v tréninkovém procesu lze vnímat jako „učení“, během utkání jako „herní výkon“. Činnost trenéra v tréninkovém procesu lze nazvat jako „vyučování“ a během utkání „coachování“. Základní dělení herního výkonu lze vymežit na dva pojmy, kterými jsou individuální herní výkon a týmový herní výkon (Velenský, 2008).

2.2.1) Individuální herní výkon

Individuální herní výkon můžeme definovat jako projevy určitého stupně způsobilosti k účasti v utkání, daný souborem předpokladů, který je determinován určitým souborem faktorů uspořádaným určitým způsobem v určitých vztazích (Buzek, 2005)

Herní výkon může být popsán pohybová aktivita, která je složena z pohybových struktur, které se odlišují vnější formou, intenzitou a objemem. Jednotlivé pohybové akty, slouží k řešení různorodých specifických herních úkolů a lze je chápat jako herní činnosti jednotlivce. *„Jakýkoli pohybový akt nebo složený celkový pohyb, který se váže k řešení specifického konkrétního úkolu, je výsledkem učení, praxe a získaných zkušeností, představuje relativně trvalou změnu chování a jednání, je označován generalizovaným výrazem motorická dovednost“* (Dobry, Semiginovský, S. 8, 1988).

„Herní dovednosti vznikají v důsledku zformování otevřeného specializovaného integrovaného funkčního systému, který zahrnuje syntézu biomechanických struktur, autonomních nervových funkcí a psychických procesů (Dobry, Semiginovský, 1988).

Vše, co hráč činí během utkání a vše co je spjato s plněním jeho úkolů v utkání lze popsat jako individuální herní výkon, případně jako herní výkon jednotlivce. Individuální herní výkon je proces, který provází realizaci všech činností v utkání. Jedná se o velmi složitý jev, který se odehrává především uvnitř organismu hráče a není pozorovatelný z vnějšku. Zahrnuje psychické stavy, jež jsou označovány jako herní či taktické myšlení (myšlení, vnímání, rozhodování a pozornost) a o tzv. bioenergetické procesy, které naznačují možnost provádění herních činností hráče během utkání po různě dlouho dobu a intenzitu. (Velenský, 1999).

2.2.1.1) Bioenergetické determinanty individuálního herního výkonu

„Individuální herní výkon je charakterizovaný vnějším pohybovým projevem a vnitřní odezvou, podmíněnou především uspokojováním bioenergetických nároků herní činnosti. Vnější projev hráče pohybovou činností i vnitřní odpověď na pohybové zatížení jsou v dialektickém příčinném vztahu a jsou obrazem okamžitých individuálně charakteristických předpokladů ke zvládnutí herních požadavků prostupujících výkon hráče v celém utkání“ (Dobry, Semiginovský, s. 10, 1988).

K lepšímu pochopení využíváme exaktních věd (biochemie, anatomie, fyziologie). Nezbytně nutné je znát fyziologické poznatky o stavbě svalů a kostí. Podstatná je znalost adaptačních změn organismu, která odhaluje a zprostředkovává možnosti přizpůsobení tréninkových prostředků individuální potřebě jedince. V lidském těle rozlišujeme 4 typy svalových vláken (Dobry, Semiginovský, 1988).

Typy svalových vláken

Jednotlivé typy svalových vláken se od sebe liší funkčními, strukturálními a biochemickými vlastnostmi a mají odlišné předpoklady pro energetické krytí svalové práce.

I.) Typ I (SO)

Pomalá oxidativní vlákna, jež jsou dobře vybavena pro déletrvající činnost. Vysoce odolná vůči únavě, neboť k metabolismu využívají zásoby glykogenu a lipidů.

II) Typ II A (FOG)

Rychlá oxidativně glykolytická vlákna získávající energii glykolýzou. Funkčně metabolickými vlastnostmi jsou charakterizována podobně jako oba kontrastně odlišné typy svalových vláken I a II B. Rychlým nástupem a vysokou intenzitou individuálně maximálního stavu jsou podobná s rychlými glykolytickými vlákny typu II B. Poměrně vysokou odolností vzhledem k únavě jsou srovnatelná s touto kvalitou pomalých oxidativních vláken typu I. „Tato svalová vlákna nejlépe zabezpečují potřeby herního výkonu, tj. potřeby jednak opakovaných klíčových pohybových projevů s vysokým nasazením síly, jednak méně intenzivní pohybové činnosti do úrovně individuálního neoxidativního (anaerobního) prahu“ (Dobry, Semiginovský, s. 11, 1988). Část laktátu metabolizují a s pomalými SO vlákny vytváří předpoklady pro dostatečnou oxidativní kapacitu organismu (Dobry, Semiginovský, 1988).

III.) Typ II B (FG)

Rychlá glykolytická svalových vláken, která umožňují svalu maximálně rychlý stah s maximálním využitím svalové síly. Převládají v nich enzymy neoxidativního metabolismu a jejich schopnost odolávat únavě je velmi nízká. Disponují většími rezervami ATP a CP a jsou tedy předpokladem pro rychlé výbušné výkony (Dobry, Semiginovský, 1988).

IV.) Typ II C

Jsou to tzv. nediferenciovaná vlákna, která se v průběhu embryonálního vývoje svalu začnou diferencovat na typ II A nebo II B. V dospělosti jsou přítomna v každém svalu v přibližně 5% množství a např. vlivem pohybové aktivity se mohou přetvářet na jiné typy svalových vláken (Dobry, Semiginovský, 1988).

Bioenergetické zabezpečení herního výkonu

V zásadě rozlišujeme pohybové činnosti závislé především na funkčním stavu systémů bioenergetického zabezpečení a činnosti závislé především na funkčním stavu jiných systémů, hlavně kosterně svalového.

Činnosti s převažující intenzitou: Podkladem zapojování rychlých vláken FG/FOG a uplatnění neoxidativního způsobu krytí energetických nároků.

Činnosti s převažujícím objemem: Podkladem zapojování pomalých vláken SO a uplatnění oxidativního způsobu uspokojování energetických nároků.

Tyto kontrastní pohybové činnosti určují individuální hranice množiny jejich bioenergetického zabezpečení. „*Individuálně charakteristické zastoupení jednotlivých typů svalových vláken, realizujících pohybový výkon, má určující vliv jak na pohybový výstup, tak na funkční metabolickou odpověď*“ (Dobry, Semiginovský, s. 12, 1988).

Výsledky ve sportovní hře výrazně ovlivňuje způsobilost hráče během utkání opakovaně uplatnit klíčové herní činnosti vysoké intenzity. Převažujícím bioenergetickým základem je úroveň rozvoje oxidativní zóny metabolického krytí energetického výdaje (Dobry, Semiginovský, 1988). „*Úroveň sdruženého rozvoje způsobilosti mobilizovat energetické sycení pohybové činnosti, kterou se realizuje herní výkon, v neoxidativní alaktátové zóně a v oxidativní zóně je rozhodující bioenergetickou determinantou konečného úspěchu výkonu ve sportovních hrách*“ (Dobry, Semiginovský, s. 15, 1988).

2.2.1.2) Biomechanické determinanty individuálního herního výkonu

Konečným hodnotícím kritériem výkonu hráče v utkání je motorické provedení herních činností jednotlivce, které je jediným objektivně pozorovatelným výsledkem. Pohyby realizující herní činnosti jednotlivce jsou produktem celého hybného systému fungujícího na principu koordinace. Jedná se o princip, podle kterého se z určitého počtu svalů aktivuje při stejném pohybovém úkonu pokaždé totožná kombinace svalů ve stejném neměnném sledu. Tento dynamický stereotyp je považován za dočasně neměnnou soustavu nepodmíněných a podmíněných reflexů vznikajících na základě stereotypně se opakujících podnětů, resp. Pohybových situací. „*Schopnost vypracovat takový stereotyp, tj. realizovat princip koordinace, se považuje za přísně individuálně a dědičně limitovanou. Může silně ovlivňovat úroveň osvojených herních dovedností*“ (Dobry, Semiginovský, s. 19, 1988).

2.2.1.3) Psychické determinanty individuálního herního výkonu

Významný faktor pro úspěšný herní výkon tvoří kognitivní procesy. Jedná se o „*souhrnný pojem zahrnující ty psychické procesy, které slouží v průběhu utkání aktuálním potřebám řízení a orientace herních činností, regulaci podnětů a rozhodování při herních činnostech, regulaci a kontrole motorického provedení herních činností*“ (Dobry, Semiginovský, s. 23, 1988). Nedílnou součástí je i pozornost. Kognitivní procesy nám umožňují vědomě se rozhodovat o způsobu provedení dané činnosti a podílet se na herním výkonu družstva (Dobry, Semiginovský, 1988).

2.2.1.4) Kreativita a tvořivost v basketbale

Charakterizujeme ji jako schopnost plynule a účelně navazovat, případně spojovat herní činnosti a umění je plně využít v herních podmínkách. Její význam umocňuje velká plastičnost a pestrá variabilita řešení herních situací. Navazování jednotlivých herních činností je v basketbale přirozeným jevem, který vyplývá z jeho samotné podstaty. Tvořivostí je míněno to, co hráč v utkání předvede navíc, něco nového, originálního, vtipného, něco, co zvedne diváky ze sedaček a co chodí diváci sledovat na basketbalová utkání (Velenský, 1999).

Tvořivý hráč je ten, který se nebojí řešit kritická místa v herních situacích, nebojí se vzít odpovědnost do vlastních rukou a nepřenášet ji alibisticky na ostatní hráče. Takoví hráči jsou schopni vyřešit jakoukoliv situaci několika způsoby (Velenský, 1999).

Kreativizace

Tvořivost můžeme v hráčích vychovávat tím, že je necháme „si hrát“. Lze říci, že tvořivost můžeme rozvíjet pouhým „nepotíráním“ přirozené tvořivosti hráčů a naopak je podporujeme v jejich spontánním řešení situací, kdy nejsou direktivně vedeni k určitému řešení situace, které naordinoval trenér a které hráči bezmyšlenkovitě provádějí. Zásadní je podpora improvizace, samostatnosti hráčů, potažmo rozvoj odvahy hledat a nacházet originální řešení (Velenský, 1999).

2.2.2) Týmový herní výkon

„Týmový herní výkon je založen na individuálních herních výkonech, které podléhají vzájemnému regulačnímu působení. Jednotlivci ovlivňují hru družstva a družstvo působí na jednotlivce, kteří následně ovlivňují své jednání“ (Dobry, Semiginovský, s. 47, 1988).

Herní činnosti jednotlivce podílející se na týmovém herním výkonu mají současně kooperační a kompetiční charakter:

- Kooperace: společná činnost, spolupráce všech hráčů družstva ve snaze dosáhnout svého cíle, tj. co nejlepšího výsledku.
- Kompetice: Odolávání pokusům soupeře, zabraňování mu v dosahování jeho cílů a současně prosazovat cíle své.

Týmový herní výkon má své determinanty, na které působíme při rozvoji a kultivaci herního výkonu v tréninkovém procesu i v utkání. Patří sem sociálně psychologické determinanty a činnostní determinanty (Dobry, Semiginovský, 1988).

Družstva ve sportovních hrách nepatří mezi běžné sociální skupiny, poněvadž jsou velikostně limitována a orientují se k jednomu cíli. Jsou charakteristická společnými cíli spojenými s činností skupiny, značným stupněm vzájemné znalosti, vytvořenou sítí interpersonálních vztahů a komunikací tváří v tvář (Slepička, 2006).

2.2.3) Herní činnosti jednotlivce

Herní činnosti jednotlivce jsou specifickým označením pro basketbalové sportovní dovednosti. Dle Velenského (1999) je individuální herní výkon uskutečňován pomocí herních činností jednotlivce. Jsou základem jak pro herní kombinace, tak pro herní systémy. Kvalita jejich provedení je vždy závislá na úrovni hry jednotlivců.

Rozdělujeme celkem 11 dovedností, z toho 7 útočných a 4 obranné. Navazují na sebe plynule, nevyskytují se samostatně. Každá z nich má technickou stránku, která určuje způsob provedení a taktickou stránku, kde se odvíjí psychické procesy spojené s vnímáním a rozhodováním, pochopením herní situace a jejím řešením.

Každá herní činnost jednotlivce má herní účel, taktický záměr. Nejde o pouhý běh, nýbrž o uvolňování bez míče, krytí soupeře bez míče, nejde o pouhý hod míčem, nýbrž o přihrávku nebo střelbu, nejde jenom o driblink ve smyslu odrážení míčem od země, nýbrž o uvolňování s míčem (Dobry, 1986).

Obojí tvoří jednotu. Z hlediska herních podmínek žádná z nich není samoúčelná, ale vyjadřuje určitý cíl, který dílčím způsobem přispívá k vyřešení určité situace v útoku nebo v obraně (Velenský, 1994).

Dělení dle Dobrého a Velenského (1980)

Útočné činnosti jednotlivce

Individuálního typu:

- Uvolňování s míčem na místě,
- uvolňování s míčem v pohybu,
- střelba z místa, střelba v pohybu.

Vztahového typu:

- Uvolňování s míčem na místě,
- přihrávání a chytání míče,
- uvolnění bez míče,
- clonění a doskakování

Činnosti vztahového typu jsou podmíněny účastí alespoň dvou hráčů (Velenský, 1999).

Obranné činnosti jednotlivce

Individuálního typu:

- Krytí útočníka s míčem na místě,
- krytí útočníka s míčem v pohybu,
- krytí útočníka při střelbě
- doskakování,

Vztahového typu:

- Krytí útočníka s míčem
- krytí útočníka bez míče
- krytí útočníka při clonění.

Primárním cílem není zisk míče, ale spíše snaha donutit soupeře k chybám (Velenský, 1999).

Herní kombinace

„Herní kombinace představují cílesměrné jednání dvojice až pěti hráčů při řešení herních úkolů“ (Dobry, Velenský, s. 97, 1980).

Vliv na vznik a realizaci herní kombinace je popsán jako určení herního úkolu hráčům, kteří se podílejí na dané herní kombinaci. Dále pak komunikaci mezi těmito hráči, stejné herní záměry, načasování herních činností hráčů.

Kombinaci také ovlivňuje počet hráčů, kteří se do kombinace zapojí, prostor, kde je kombinace prováděna a záměr této kombinace (vstřelit koš, udržet míč, vytvořit prostor pro jiného hráče), (Dobry, Velenský, 1980).

Dělení dle Dobrého a Velenského (1980)

Útočné

Kombinace založená na akci „hod' a běž“,

- kombinace založená na clonění,
- kombinace založená na početní převaze útočníků,
- kombinace založené na využití některých herních činností jednotlivce (únik driblinkem, únik bez míče, atd.)

Obranné

- Kombinace založené na proklouzávání,
- kombinace založené na přebírání,
- kombinace při zesíleném krytí,
- kombinace při početní převaze soupeřů.

Herní systémy

„Herní systém hry družstva je organizace vztahů mezi hráči jednoho družstva a organizace jejich činností při předpokládané opozici soupeře“ (Dobry, Velenský, s. 128, 1980).

Úkolem herního systému družstva je splnění konečného cíle nebo cíle v části utkání.

Systém hry určuje rozestavení hráčů, z kterého také vyplývají funkce jednotlivých hráčů (rozehrávač, křídlo, pivot).

Dělení herních systémů dle Dobrého a Velenského (1980)

Dělení podle plochy hřiště

- Na celém hřišti,
- na polovině hřiště,
- na $\frac{3}{4}$ hřiště,
- na $\frac{1}{4}$ hřiště, atd.

Dělení podle soupeřovy obrany:

- Proti osobní obraně,
- proti zónové obraně,
- proti kombinované obraně,
- proti presinkovým systémům (osobním a zónovým).

Útočný systém, pokud je správně hrán, musí umožňovat individuální hru a rozvíjet možnosti tvořivosti. Dále vytvářet střelecké situace, ale i zajišťovat doskakování a návrat do obrany.

Útočné herní systémy

- Rychlý protiútok,
- na tzv. „přechodovou fázi“, kterou označujeme přechod mezi rychlým protiútokem a postupným útokem.
- postupný útok.

Obranné herní systémy

Osobní obranné systémy

- Normální osobní obranný systém,
- systém s odstupováním,
- systém s přebíráním,
- systém osobního presinku.

Zónové obranné systémy:

- Klasické zónové obranné systémy,
- systémy zónového presinku,
- systémy presinkové obrany.

Kombinované obranné systémy:

- Část družstva osobně+ část zónově,
- změna osobní a zónové obrany během hry,
- 1 hráč osobně+ ostatní zónově (čtverec, kosočtverec, T)

Každý komplexní hráč by měl být vybaven základy, jak obranných a útočných kombinací, tak i obranných systémů. Dochází zde totiž k provázanosti a záleží jen na schopnosti hráče (hráčů) „číst hru“, a z toho vyplývající jednání, které vychází právě ze základů znalostí kombinací a systémů. To znamená, že hráč ví, jak se např. chovat, pokud soupeř zvolí zónový presink apod.

2.3) Sportovní výkon

Sportovní výkon patří mezi hlavní pojmy ve sportu a sportovním tréninku. Realizuje se ve specifických pohybových činnostech, jejichž obsahem je řešení úkolů, které jsou vymezeny pravidly daného sportu a v nichž sportovec usiluje o maximální uplatnění výkonových předpokladů. Tyto činnosti ovlivňují vnější podmínky a jsou na ně kladeny určité nároky z hlediska požadavků na organismus a osobnost člověka. Vysoký výkon je charakterizován dokonalou koordinací provedení a jeho základem je komplexní integrovaný projev mnoha tělesných a psychických funkcí člověka (Dovalil, 2012).

Sportovní výkonností chápeme dispozice opakovaně podávat výkon. Formuje se postupně, dlouhodobě a je výsledkem přirozeného vývoje jedince, vlivu okolního prostředí a sportovního tréninku. Vývoj člověka je zčásti ovlivněn vrozenými dispozicemi, které se člení na morfologické, fyziologické a psychologické. Vrozené dispozice jsou taktéž ovlivněny prostředím, v němž jedinec vyrůstá. Všechny tyto aspekty se podílejí na tělesném, duševním a sociálním rozvoji jedince. Pomocí sportovního tréninku můžeme zvyšovat trénovanost, která je zásadním faktorem pro budoucí sportovní výkon (Dovalil, 2012).

Struktura sportovního výkonu

„Působením vlivů vrozených dispozic, prostředí a záměrného tréninku se postupně vytváří skladba psychofyzických předpokladů k různým typům sportovních činností“ (Dovalil, s. 15, 2012). Systémový přístup interpretuje sportovní výkon jako vymezený systém prvků, který má určitou strukturu. Jednotlivé prvky mohou být somatického, fyziologického, motorického, případně psychického rázu atd. Tyto prvky chápeme jako relativně samostatné součásti sportovních výkonů, které vycházejí ze somatických, kondičních, technických, taktických a psychických základů. Společným základem pro všechny tyto faktory je fakt, že je lze trénovat (Dovalil, 2012).

2.4) Problematika ztracených míčů

V první řadě je nezbytné si ujasnit, co to vlastně ztráta je a nastínit všechny možné důvody, které mohou být příčinou jednotlivých ztrát. Definici ztráty vytvořil již Tomáš Kaprálek:

„Ztraceným míčem rozumíme ty situace v utkání, při kterých hráč svým jednáním zavíní ztrátu kontroly nad míčem vlastního družstva a tu získává soupeř. Hráč ztrácí míč zpravidla v kritických momentech (zdvojení obrany, agresivní obrana, zblokované střely), při nedostatečné úrovni herních dovedností (kroky, chyby v driblinku), dále vlastní psychickou labilitou (vyrovnané utkání- strach o výsledek), nesoustředěnost nebo podcenění soupeře v rozhodnutém utkání“ (Kaprálek T. str. 52 1995)

Ztrátami míče hráči poškozují družstvo v podstatě dvojnásobně. Za prvé tím, že se připraví o možnost zakončit útok a za druhé tím, že dávají možnost zakončení soupeři. Na rozdíl od jiných sportů, neznamená ztráta automaticky body pro soupeře, jako tomu je např. u tenisu a volejbalu, přesto je negativní význam ztrát v utkání neoddiskutovatelný.

Dělení ztrát:

- Míče ztracené přímo vlastní nebo vynucenou chybou (nepřesná přihrávka, vypíchnutí míče, zblokovaná střelba)
- míče ztracené porušením platných pravidel basketbalu (pravidlo o krocích, pravidlo tří vteřin, útočná osobní chyba, míč nebo hráč v zámezí), (Kaprálek 1995).

Příčinou ztrát mohou být následující:

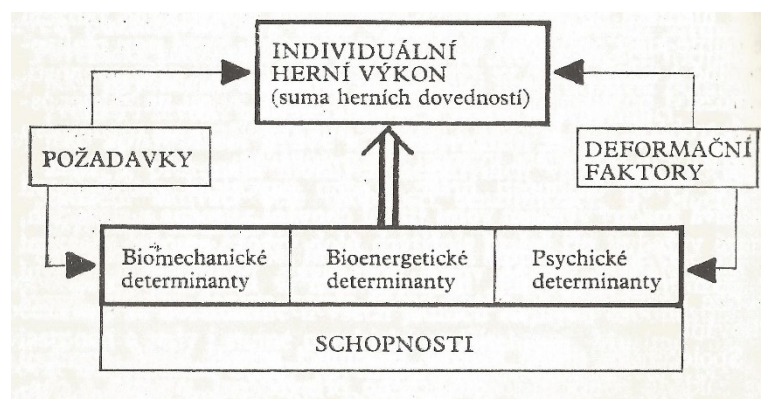
- technické faktory
- kondiční faktory
- faktory taktiky
- psychické
- faktory přímo nesouvisející s výkonem hráče (exogenní, rozhodčí atd.)

2.4.1) Deformační faktory dle Dobrého se Semiginovským

Během realizace individuálního výkonu dochází k jeho ovlivnění mnoha rušivými vlivy, které nazýváme deformační faktory. Tyto faktory snižují, případně dokonce znehodnocují výkony hráče. „*Deformační faktory považujeme vzhledem k jejich silnému vlivu za samostatnou skupinu výkonových determinant*“ (Dobrá a Semiginovský, s. 35, 1988). Těmto jevům se věnuje především psychologie ve vztahu k odolnosti psychických procesů. „*Odolnost proti rušivým vlivům se chápe jako způsobilost člověka vykonávat danou činnost v podmínkách působení deformačních faktorů pokud možno bez výrazného snížení efektivnosti činnosti*“ (Dobrá a Semiginovský, s. 35, 1988). Lze předpokládat, že jakýkoli výsledek, který je měřitelný (skórovatelný), můžeme posuzovat z hlediska odolnosti celého bio-psycho-sociálního systému proti vlivům deformačních faktorů. Toto platí i o herních činnostech a jejich výsledku. Při zjednodušeném pohledu na výkon hráče se nám nabízí dělení herních činností jednotlivce na:

- činnosti s míčem i bez míče, při kterých se hráč účelně přemísťuje různými formacemi lokomoce z jednoho postavení do druhého (např. uvolňování bez míče a s míčem, vedení míče);
- činnosti s převládající manipulací s míčem a s výraznými požadavky na cílovou přesnost pohybů (např. střelba, přihrávka, nahrávka, útočný úder. Cílem je spoluhráč, branka, koš, soupeřovo území. Rušivé vlivy deformačních faktorů postihují celkový herní výkon. Mimořádně zajímavá je odolnost přesnosti herních činností s míčem (Dobrá a Semiginovský, 1988).

Obrázek 1: Determinanty individuálního herního výkonu



Zdroj: Dobrá, Semiginovský, 1988

Celistvý herní výkon může být poznamenán vlivy deformačních faktorů, ale největší pozornost se klade na odolnost přesnosti herních činností s míčem. Přesný zásah míče, branky, koše, soupeřova území, případně spoluhráče, je kvalita, s kterou se charakteristika těchto pohybů přibližuje ideálu. Tyto pohyby s vysokými nároky na přesnost jsou součástí dynamického integrovaného specializovaného funkčního systému a tvoří jeho subsystém nazvaný hráč- cíl.

Subsystém hráč- cíl, jehož aktivním článkem je hráč se svými individuálními zvláštnostmi, má tři hlavní elementy:

- percepce, autonomní nervové funkce, zajišťující celistvý motorický výstup, efektní orgány (kosterní svaly);
- spojovací články- segmenty těla, pomocí nichž se uskutečňuje přenos kinetické energie;
- cíl se svými specifickými vlastnostmi (stabilní umístění, velikost, pohyblivost, proměnnost), (Dobry a Semiginovský, 1988).

Provedení pohybu s vysokou náročností na přesnost pohybu je nadále spojena s vlivem různorodých deformačních faktorů, které tvoří překážku řešení herních situací spojených se zasažením cíle. Různé systémy organismu jsou ovlivňovány těmito vlivy, které vstupují do psychických procesů, snižují percepce, rozhodování, dále zvyšují požadavek na energetické krytí a vyvolávají biomechanické bariéry v pohybových výstupech. Příčinou těchto faktorů jsou endogenní (vnitřní) a exogenní (vnější) faktory. Endogenní faktory zahrnují emoční napětí, zvyšující se únavu atd., oproti tomu patří mezi endogenní faktory soupeřův odpor, neočekávaná proměnlivost herních situací atd. Jejich vlivem dochází k částečné, případně úplné diskoordinaci pohybů, zejména pak těch s vysokou náročností na přesnost (Dobry a Semiginovský, 1988).

Z hlediska času se deformační faktory projevují:

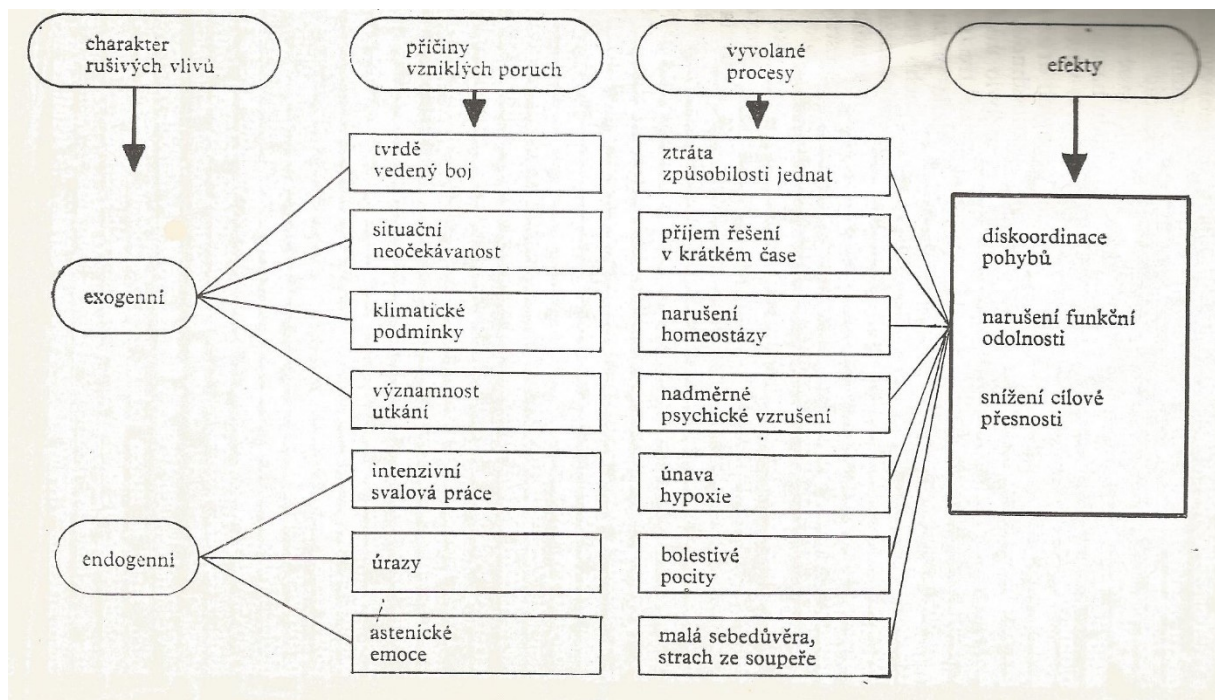
- ojediněle, neočekávaně (v momentě míření na koš se ozve hluk)
- častěji, příležitostně v různých intervalech, s těžko odhadnutelnou silou a pravidelností
- permanentní přítomností, neutuchající intenzitou (zvyšující se únavu při vysoké intenzitě, přerušení tréninku v důsledku zranění (Dobry a Semiginovský, 1988).

Během utkání probíhá většina herních situací v náhodných podmínkách. Hráči jsou nuceni být schopni reagovat ve velmi krátkém čase bez jakékoliv přípravy. Stabilitu herních dovedností je možno rozvíjet během tréninku vytvářením podobně náhodných podmínek, jaké panují v utkání. Přesnost provedení se odlišuje podle věku hráčů. Starší a zkušenější hráči jsou vůči

deformačním faktorům výrazně odolnější, než mladší a méně zkušení jedinci. (Dobry a Semiginovský, 1988).

Během nastupující únavy dochází ke snižování řídicí aktivity centrální nervové soustavy, což je způsobeno neuchováním původních vztahů biomechanických parametrů zjištěných ve standardních determinovaných podmínkách (nejvýraznější vliv mělo působení únavy a hluku), (Dobry a Semiginovský, 1988).

Obrázek 2- Deformační faktory



Zdroj: Dobry, Semiginovský, 1988

Pravidla basketbalu

Kontrola míče

Kontrola míče družstvem začíná, má-li hráč tohoto družstva živý míč pod kontrolou tím, že jej drží nebo s ním dribluje nebo má živý míč k dispozici.

Kontrola míče družstvem pokračuje, když:

- Hráč tohoto družstva má živý míč pod kontrolou.
- Hráči tohoto družstva si míč přihrávají.

Kontrola míče družstvem končí, když:

- Soupeř získá kontrolu míče.
- Míč se stane mrtvým.
- Míč opustil ruku (ruce) střelícího hráče při hodu na koš z pole nebo při trestném hodu.

Přestupky

Přestupek je porušení pravidel.

Míč je přiznán soupeři ke vhazení ze zámezí v bodě nejbližší přestupku s výjimkou prostoru přímo za deskou, pokud není pravidly stanoveno jinak.

Chyby

Chyba je porušení pravidel zahrnující nedovolený fyzický kontakt hráče se soupeřem a/nebo nesportovní chování.

Osobní chyba

Osobní chyba je hráčův nedovolený kontakt se soupeřem, když je míč živý nebo mrtvý.

Hráč nesmí soupeře blokovat, strkat, držet, prorážet, nastavit mu nohu, bránit mu v pohybu roztažením paží, ramenou, bokem, nohou nebo kolenem nebo ohýbáním těla do nenormální polohy (mimo svůj válec) ani užívat jakkoli hrubé nebo násilné hry.

Technická chyba

Technická chyba hráče je chyba hráče, která není způsobena kontaktem se soupeřem, a zahrnuje mimo jiné projevy nesportovní chování, nezdvořilá komunikace s rozhodčími, padání po předstíraném faulu atd. (pravidla basketbalu 2014).

2.5) Definice vynucené a nevynucené ztráty

Jak již bylo předesíláno v úvodu, pro vytvoření vlastní basketbalové definice se nejdříve inspirováme tenisem a jeho definicí, která zní takto:

Vynucená chyba – takový úder, po kterém míček nespadne do vymezené části soupeřova kurtu; na rozdíl od nevynucené chyby může za ztrátu výměny dobrá hra soupeře (Lichner, 1985).

Nevynucená chyba – takový úder, po kterém míček nespadne do vymezené části soupeřova kurtu; na rozdíl od chyby vynucené může za chybu špatný odhad nebo provedení úderu (Lichner, 1985).

Na základě výše uvedených definic se pokusíme vytvořit vlastní definice, které by obsáhly dění, které se odehrává na basketbalových palubovkách. Nejobtížnější parametrem je bezesporu objektivita, které nelze na rozdíl od tenisu, nikdy dosáhnout na 100%. Jelikož se oba sporty výrazně liší již svým základním pojetím, narážíme při snaze o objektivní definici na problém, kde nastává hranice mezi ztrátou vynucenou a nevynucenou, tak aby i několik nezávislých pozorovatelů získávalo stejné výsledky během zaznamenávání ztrát družstev. Z tohoto důvodu jsme využívali faktu, že zisk během utkání je vždy důsledkem ztráty útočícího týmu. Naopak ztráta nemusí vždy skončit ziskem týmu a tento fakt jsme brali v potaz, jelikož díky němu dokážeme zajistit prakticky 100% objektivitu, díky čemuž by se i několik pozorovatelů shodlo na stejných výsledcích během zaznamenávání vynucených a nevynucených ztrát během utkání.

Vynucená ztráta; Ztráta, která je vynucená tlakem obránce (obránců) na útočníka a jeho kvalitní obranou, která je zakončena ziskem míče.

Nevynucená ztráta; Ztráta, která je způsobena bez působení tlaku obrany soupeře a jejíž příčinou je chyba útočníka (útočnicků) především z důvodu nízké kvality provedení, nízké koncentrace, případně ze snahy za každou cenu splnit zadaný taktický záměr. Po tomto druhu ztráty nenásleduje zisk obrany.

3) Metodická část - cíle práce, úkoly práce, hypotézy

Cíl: Porovnat vytipované ukazatele týmového herního výkonu družstev play off a mistrovství České republiky v kategoriích žáků U15 a dorostenců U19.

Určit příčiny vynucených a nevynucených ztrát míčů v důsledku porušování pravidel FIBA

Úkol: Pozorování videozáznamů a analýza výskytu počtu vynucených a nevynucených ztrát;

Zpracování získaných údajů kvantitativního typu.

Shrnout zjištěné výsledky a pokusit se vyvodit závěry pro nácvik a trénink družstev jmenovaných kategorií.

Hypotéza:

- Vyslovuje se předpoklad, že ve vyšší kategorii bude výskyt zejména vynucených ztrát nižší.
- Vyslovuje se předpoklad, že poměr mezi vynucenými a nevynucenými ztrátami bude v mladší kategorii ve prospěch nevynucených ztrát a naopak ve starší kategorii se předpokládá vyšší poměr ztrát vynucených.

Metoda: Zprostředkované pozorování, tj. pozorování videozáznamů utkání (družstev žáků a dorostenců během mistrovství České republiky, případně play off v kategoriích U15 a U19).

Záměrem naší práce je porovnání a analýza výskytu vynucených a nevynucených ztrát v utkáních basketbalu dvou věkových kategorií vytvořením diagnostiky týmového herního výkonu vybraných družstev v žákovské kategorii U15 a dorostenecké kategorii U19. Vytvoříme kvantitativní analýzu za pomoci poznatků, které na půdě fakulty poměrně vyčerpávajícím způsobem shrnul a zpracoval Mgr. Tomáš Kaprálek ve své diplomové práci „Kvantitativní charakteristiky herního výkonu v basketbalu“.

3.1) Diagnostika výkonu ve sportovních hrách

Diagnostiku výkonu ve sportovních hrách lze označit jako vyšetřování. Objektem tohoto vyšetřování je obvykle jednotlivý hráč, případně celé mužstvo. Formulováním problému a záměru se dostaneme k výběru diagnostické techniky. Po zpracování získáváme výsledky a odpovědi, které po interpretování můžeme nazvat diagnózou. Záměrem diagnózy je buď ohodnocení herních výkonů hráčů, nebo pouhý popis s vymezením nejdůležitějších vlastností. V naší práci budeme pouze popisovat problematiku ztrát a vytvoříme analytickou, popisnou diagnózu (Kaprálek, 1995).

Diagnostické techniky a prostředky

Ve sportovních hrách využíváme nejčastěji techniky založené buď na pozorování (evidované pozorování, posuzování, testování), případně dotazování (rozhovor, anamnéza, dotazník).

V našem případě byla zvolena diagnostická technika založená na zprostředkovaném pozorování a na možnostech, které následně vyplynuly po stanovení diagnózy- z tzv. kvantitativních charakteristik herního výkonu (Kaprálek, 1995).

Pozorování

Pojem pozorování v diagnostice se liší od běžného pozorování především záměrností, účelností, plánovitostí, soustředěností a aktivností. Lze ho definovat jako zvláštní druh selektivního, kontextuálního a kontrolovaného smyslového vnímání (Šafaříková, 1988).

Druhy pozorování

- Přímé a zprostředkované,
- kvantitativní a kvalitativní,
- prosté a experimentální.

Evidované pozorování

Podstatou je shromažďování námi vybraných jevů. Využíváme přímé, případně méně často zprostředkované pozorování za pomoci záznamů utkání.

Druhy evidovaného pozorování jsou:

- Hromadné neadresné
- adresné

Hromadné neadresné evidované pozorování, které využíváme při tvorbě naší práce, je v podstatě pouhé sledování výskytu vybraných jevů bez ohledu na chování hráčů. Výsledkem bývá výkonnostní průměr sloužící k porovnání s představou trenéra.

Adresné pozorování se liší tím, že jsou všechny údaje zaznamenávány přímo hráčům a každý hráč je hodnocen zvlášť (Kaprálek, 1995).

Diagnostika týmového herního výkonu

„Podstata diagnostikování týmového herního výkonu v basketbalu spočívá vlastně v souhrnném zpracování údajů individuálních výkonů všech hráčů“ (Kaprálek, s. 28, 1995).

Obvykle je záměrem srovnání vlastního týmového výkonu s výkonem soupeře, v naší práci budeme porovnávat pouze dvě družstva v rámci jednoho klubu, a to z hlediska držení míče a ztrát míče v útoku, kdy nám výsledná charakteristika poslouží k formulaci návrhů na zlepšení v rámci tréninkového procesu. *„Zkušenosti a poznatky z praxe naznačují, že jakékoliv zlepšení je v tomto směru velmi obtížnou, pracnou a dlouhodobou záležitostí“* (Kaprálek, s. 29, 1995). Nicméně to nám nebrání se o to v naší práci pokusit, protože samotné uvědomění si těchto faktů může být prospěšné (Kaprálek, 1995).

Praktický význam diagnostiky

Podle Šafaříkové (1988) má kategorizující nebo analytická diagnóza několiký význam:

- Hráč či družstvo se dozvídají, jak jsou vyšetřováním hodnoceni, do jaké kategorie jsou zařazeny, nebo co se od nich očekává.
- Hráč se během tréninkového procesu dovídá o stupni zvládnutí činností, jak se rozvíjejí či udržuje jeho herní výkon.
- Umožňuje trenérovi cílevědomě a záměrně řídit tréninkový proces. Řízení rozvoje herního výkonu bez diagnostické činnosti je pouhá improvizace.
- Prostřednictvím diagnostiky lze usuzovat na vývojové tendence v jednotlivých sportovních hrách, a to na základě dlouhodobých sledování vrcholových výkonů ve světových soutěžích.

Konkrétně nám pozorovací, záznamní a analytický systém ve sportovních hrách umožňuje:

- Zadávat úkoly před utkáním se zřetelem na konkrétního soupeře.

- Hodnotit týmový výkon po utkání ve vztahu k soupeři a k úkolům zadaným před utkáním.
- Po získání údajů z většího počtu utkání za delší časový úsek analyzovat závislost vítězství nebo porážky na jednotlivých charakteristikách herního výkonu.
- Konkrétně plánovat obsah tréninkových jednotek vzhledem k očekávaným úkolům v nejbližším utkání (Dobry, Semiginovský, 1988).

3.2) Kvantitativní výzkum

U kvantitativních výzkumů se předpokládá, že lze lidské chování do jisté míry měřit a předpovídat. Využívají se náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo pozorování. Provádíme měření, v dalším kroku získaná data podrobíme analýze pomocí statistických metod a následně je popisujeme, případně ověřujeme pravdivost našich představ o vztahu sledovaných proměnných.

Základními komponentami jsou:

- Formálně se vyjádří určité obecné tvrzení, které má potenciál vysvětlit vztahy v reálném světě- teorie.
- Provede se dedukce. Za předpokladu, že teorie platí, budeme očekávat, že nalezneme vztah mezi minimálně dvěma proměnnými X a Y- hypotéza.
- Uvažujeme definici, co potřebujeme zjistit, abychom pozorovali X a Y- operační (operacionalizování) definice.
- Provedeme pozorování- měření.
- Provedeme závěry o platnosti hypotézy- testování hypotézy.
- Vztáhneme výsledek testování zpět k teorii- verifikace.

Principy těchto metod jsou v rámci metodologie kvantitativního výzkumu zpracovány takovým způsobem, aby odpovídaly co nejvíce předmětu zkoumání. Požadujeme, aby měření bylo validní (měříme to, co se měřit má) a spolehlivé (stejný výsledek i v případě, že měření provedeme ještě jednou). Verifikace je provizorní z toho důvodu, protože v empirických vědách můžeme získat podpůrné argumenty pro platnost teorie za pomoci nashromážděných dat, ale nikde nelze její platnost dokázat (Hendl, 2008).

4) Výsledková část a diskuse

Výsledky přinesly zajímavá a neočekávaná zjištění, kdy se potvrdila pouze jedna hypotéza, čímž jsme dosáhli 50% úspěšnosti. Potvrdila se hypotéza, že družstva mladší věkové kategorie zaznamenají více nevynucených ztrát během utkání, což ovšem koresponduje s faktem, že se mladší kategorie obecně dopouští vyššího počtu ztrát, než kategorie starší. Druhá hypotéza, která předjímal vyšší procentuální poměr vynucených ztrát u starší kategorie, se nepotvrdila, poněvadž rozdíly v obou kategoriích činily pouhopouhé 1%. Poměrně značným překvapením je fakt, že se v obou kategoriích vyskytovaly spíše ztráty vynucené, což ukazuje na fakt, že starší kategorie v této oblasti nevykazuje výraznější zlepšení, jaké by se očekávalo a jaké by mělo rozhodně být. V tabulce 1 je možno vyzorovat souhrnné výsledky ze všech utkání a kde je také možno vyzorovat několik zajímavých faktů, na které jsme se ale v cílech práce a vytyčených hypotézách nezaměřovali. Jedním z nich je např. fakt, že v obou kategoriích dosáhly domácí družstva nižšího počtu celkových ztrát, bez ohledu na to, jestli se jednalo o vynucené nebo nevynucené ztráty. Příčinu této skutečnosti můžeme jen odhadovat a v případě dalších studií se na ní zaměřit o něco důkladněji. Dalším zajímavým faktem je skutečnost, že celkově nejnižšího počtu ztrát v utkání se dopustilo družstvo z kategorie U15- Kondoři Liberec (konkrétně 11). Nejvyšších počtů ztrát se v domácích i venkovním prostředí dopouštěla družstva kategorie U15, což se ovšem dalo předvídat. Výsledky měření ukázaly, že počty ztrát u domácích týmů se v obou kategoriích výrazně neodlišují ve svém poměru, naopak ztráty u hostujících týmů vykazují značné výkyvy. Nepotvrzuje se ani myšlenka, že družstva, která v utkání zvítězí, mají nižší počet ztrát. Ukazuje se, že tento fakt závisí spíše na herním pojetí jednotlivých družstev, kdy snaha o rychlý přechod do útoku znamená velmi často zkažené přihrávky a zvýšené množství ztrát. Rozhodně se ale jedná o lepší variantu, než když družstvo praktikuje opatrnou a pomalou hru s nižším počtem ztrát, která v moderním rychlém pojetí basketbalu nemá naději na úspěch.

Bez ohledu na to, jestli se námi vyřčené hypotézy potvrdily, či nikoliv je potřeba poukázat na fakt, že ztrát je v utkáních ohromné množství a ukazují na značné nedostatky v herním výkonu jednotlivců i družstva samotného. Během pozorování bylo zřejmé, že důsledky ztrát jsou způsobeny z několika možných příčin. Technického charakteru při špatném provedení zamýšlené činnosti, kondičního charakteru v případě nízké rychlosti provedení, únavy, případně snahy o rychlé provedení, které ovšem nekorresponduje s naučenou kvalitou provedení. Dalším faktorem je velmi často taktika, kdy se hráči v souladu s naučeným

propracovaným herním systémem snaží za každou cenu plnit pokyny trenéra, místo aby „hráli basket“ a dali jednoduše koš. Jasně se ukazuje, že klást důraz na týmový herní výkon potírá tvořivost hráčů, ze kterých je sejmuta povinnost tvořit hru a zakončit za pomoci svých individuálních dovedností. Poslední kategorií mohou být vnější vlivy, jako např. hlučné a nepřívětivé publikum, specifikum haly, které vytváří tzv. „domácí prostředí“, ve kterém se hostujících družstvům hraje značně nekomfortně, případně vliv rozhodčích, kteří tvoří nedílnou součást hry. Ukázalo se, že za mnoho ztrát může verdikt rozhodčího, který na hřišti rozhoduje o tom, co již je a co ještě není porušení pravidel o krocích, dvojitého driblinku, případně vteřinových pravidel (3,5,8...). Ve sledovaných utkáních se nevyskytovaly výraznější výkyvy v rozhodování rozhodčích, ale co měla všechna utkání společného je fakt, jaký je v našem basketbalovém prostředí kladen důraz na institucionalizaci basketbalu, kdy je trenéry, hráči a hlavně fanoušky doslova vyžadováno odpískání všeho co byt' jen z dálky může vypadat jako porušení jakéhokoliv pravidla, v důsledku čehož mnohdy utkání spíše prostojíme, než abychom hráli.

Tabulka 1: Souhrnné statistiky týmů

U15	Celkové ztráty domácí	VZ domácí	NZ domácí	Celkové ztráty hosté	VZ hosté	NZ hosté	Součet ztrát	Součet VZ	Součet NZ
BK Kondoři Liberec - BK Opava	11	7	4	19	9	10	30	13	17
BK Opava - BK Snakes Ostrava	13	6	7	18	7	11	31	14	17
SAM BŠM Brno - BK Opava	19	9	10	27	17	10	46	27	19
Sokol Pražský - BK Lions JH	27	15	12	30	21	9	57	33	24
BCM Orli Prostějov - BK Lions JH	20	12	8	28	20	8	48	28	20
Sokol Pražský - BCM Orli Prostějov	24	9	15	26	23	3	50	38	12
BK Kondoři Liberec - Sokol Pražský	27	16	11	28	20	8	55	31	24
BK Pardubice - SAM BŠM Brno	24	10	14	24	13	11	48	27	21
BK Pardubice - BK Kondoři Liberec	29	14	15	16	9	7	45	24	21
Sokol Pražský - SAM BŠM Brno	19	9	10	31	17	14	50	27	23
Průměr	21,3	10,7	10,6	24,7	15,6	9,1	46,0	26,2	19,8
Σ	213	107	106	247	156	91	460	262	198
U19	Celkové ztráty domácí	VZ domácí	NZ domácí	Celkové ztráty hosté	VZ hosté	NZ hosté	Součet ztrát	Součet VZ	Součet NZ
BCM Orli Prostějov – GBA	15	10	5	23	14	9	38	19	19
USK Praha - BA Nymburk	13	5	8	16	7	9	29	15	14
USK Praha - BCM Orli Prostějov	13	5	8	18	13	5	31	21	10
GBA - BA Nymburk	12	5	7	14	11	3	26	18	8
USK Praha - SAM Brno	17	12	5	21	13	8	38	18	20
GBA - Sokol Písek Sršni	14	3	11	20	9	11	34	20	14
BA Nymburk - BK Snakes Ostrava	13	9	4	15	10	5	28	14	14
BK Pardubice - BCM Orli Prostějov	15	8	7	22	16	6	37	23	14
Sokol Písek Sršni – GBA	13	4	9	28	17	11	41	26	15
BCM Orli Prostějov - BK Pardubice	21	11	10	20	9	11	41	19	22
Průměr	14,6	7,2	7,4	19,7	11,9	7,8	34,3	19,3	15,0
Σ	146	72	74	197	119	78	343	193	150

Zdroj: Autor

Tabulka 2: Souhrnné výsledky jednotlivých druhů ztrát

U15	Četnost	Relativní četnost
Součet VZ U15	262	57%
Součet NZ U15	198	43%
Součet Z U15	460	100%
U19	Četnost	Relativní četnost
Součet VZ U19	193	56%
Součet NZ U19	150	44%
Součet Z U19	343	100%

Zdroj: Autor

4.1) U15 BK Kondoři Liberec - BK Opava 73:69

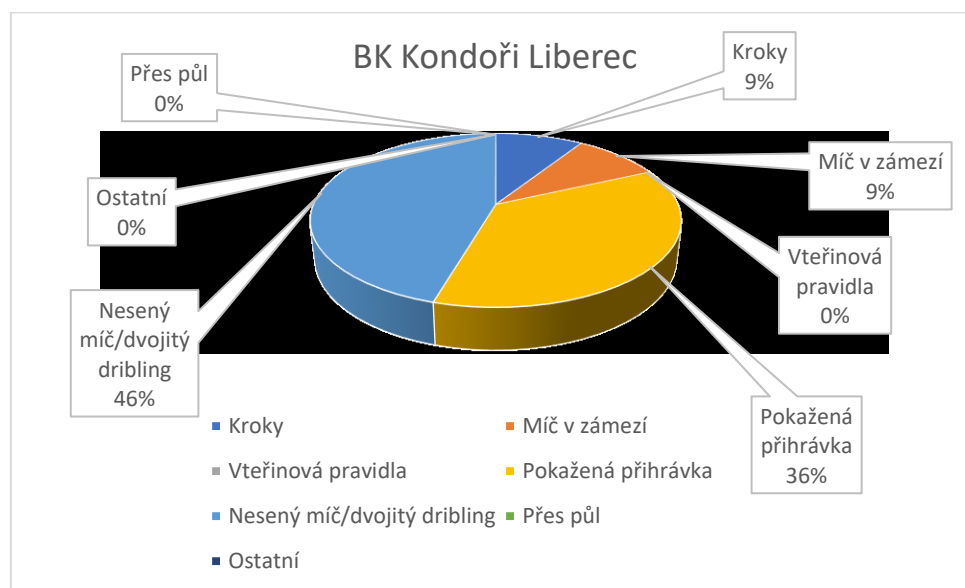
Utkání mezi Libercem a Opavou se odehrálo v rámci prvního hracího dne na Mistrovství České republiky starších žáků a po vyrovnaném průběhu se v koncovce radoval Liberec. Ten se dopustil pouze jedenácti ztrát, přičemž nejčastější příčinou byl nesený míč, případně dvojitý dribling. Opava se dopustila vyššího počtu ztrát, konkrétně devatenáct. Nejčastější příčinou byl opět nesený míč, případně dvojitý dribling. Z hlediska vynucených a nevynucených ztrát zde byl vyšší výskyt nevynucených ztrát.

Tabulka 3: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Kondoři Liberec - BK Opava	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	2	9%	11%
Míč v zámezí	1	1	9%	5%
Vteřinová pravidla	-	3	0%	16%
Pokažená přihrávka	4	3	36%	16%
Nesený míč/dvojitý dribling	5	8	45%	42%
Přes půl	-	1	0%	5%
Ostatní	-	1	0%	5%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	11	19	100%	100%
Vynucené ztráty	7	9	64%	47%
Nevynucené ztráty	4	10	36%	53%

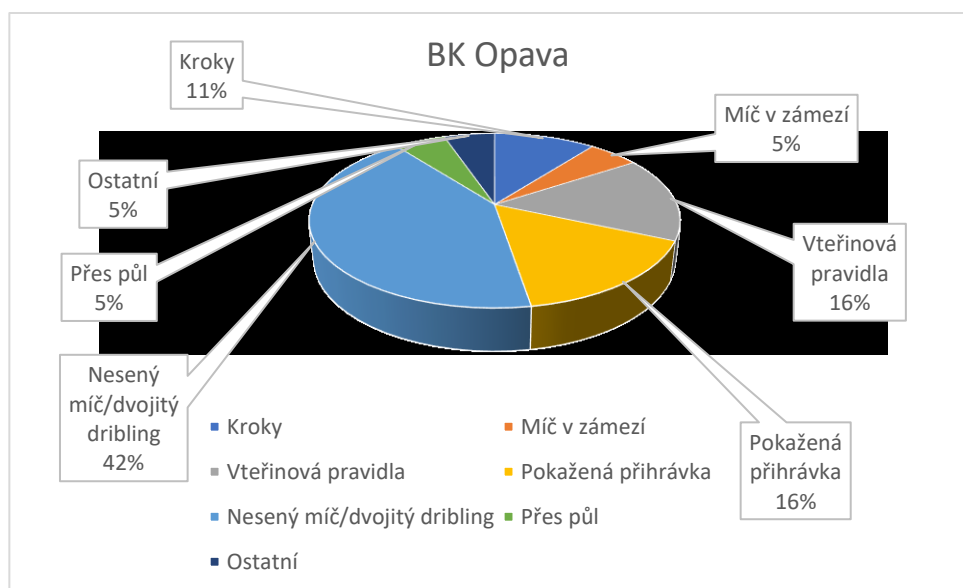
Zdroj: Autor

Graf 1: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 2: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.2) U15 BK Opava - BK Snakes

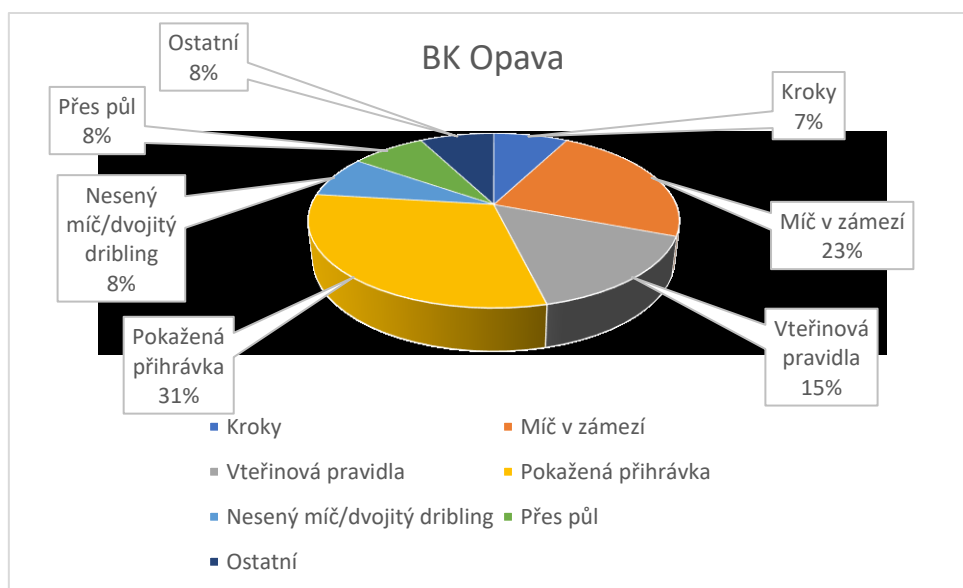
Utkaní mezi Opavou a Ostravou rozhodovala koncovka, kterou ovládli hráči Opavy. Ti se v utkání dopustili poměrně nízkého počtu ztrát, konkrétně třinácti, z nichž nejčastější příčinou byla pokažená přihrávka. Ostrava nastřádala osmnáct ztrát, z nichž byly také nejčastější příčinou pokažené přihrávky. U obou týmů byly zastoupeny spíše ztráty nevynucené.

Tabulka 4: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Opava - BK Snakes Ostrava	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	5	8%	28%
Míč v zámezí	3	-	23%	0%
Vteřinová pravidla	2	2	15%	11%
Pokažená přihrávka	4	6	31%	33%
Nesený míč/dvojitý dribling	1	4	8%	22%
Přes půl	1	-	8%	0%
Ostatní	1	1	8%	6%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	13	18	100%	100%
Vynucené ztráty	6	7	46%	39%
Nevynucené ztráty	7	11	54%	61%

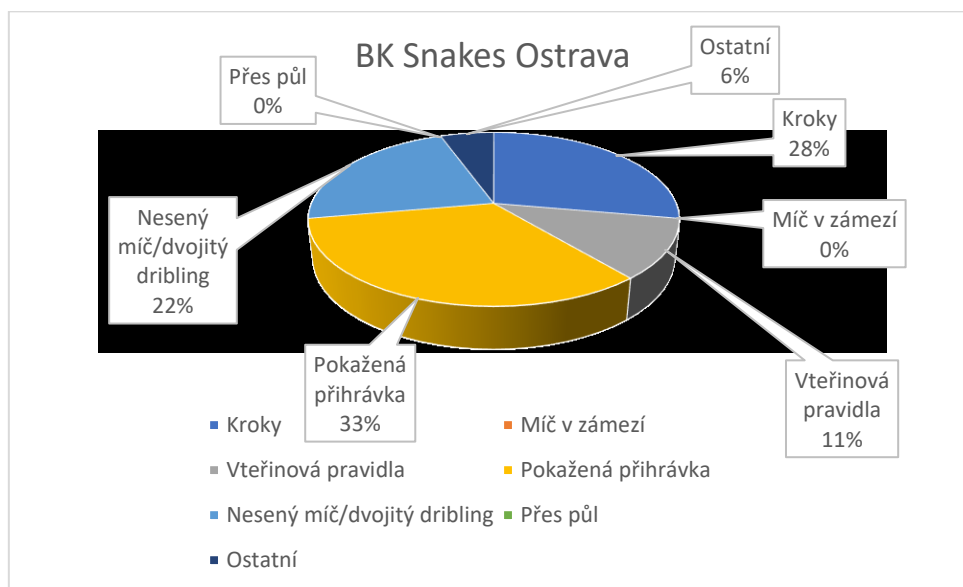
Zdroj: Autor

Graf 3: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 4: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.3) U15 SAM BŠM Brno - BK Opava 105:64

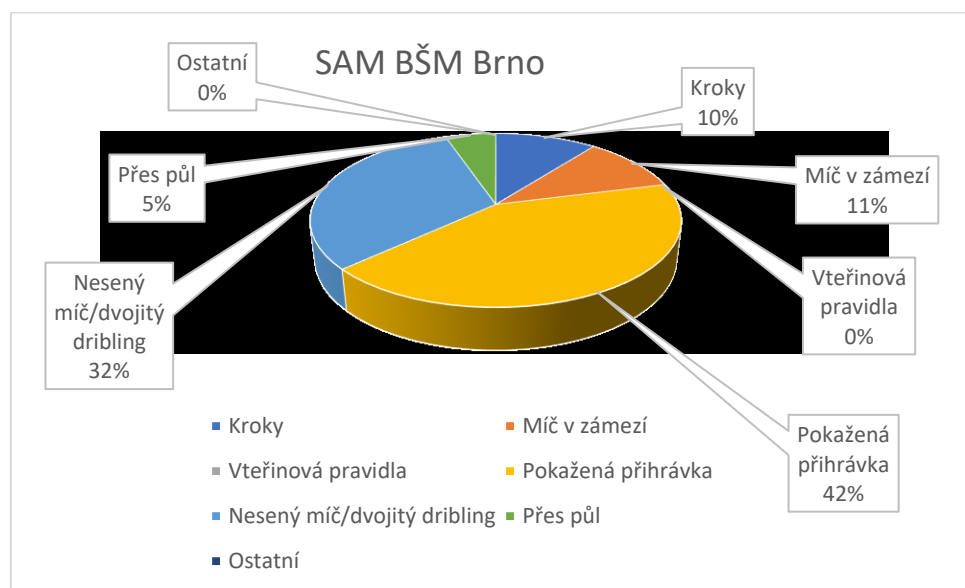
Utkání mezi Brnem a Opavou bylo jasnou záležitostí pro hráče Brna, kteří o svém vítězství rozhodli již v prvním poločase. Přestože se jednalo výsledkově o jednoznačné utkání, byl výskyt ztrát poměrně vysoký. Brno nasbíralo devatenáct ztrát a Opava dokonce dvacet sedm. Brno nasbíralo ztráty z důvodu pokažených přihrávek, Opava především z důvodu neseného míče a Dvojitého driblingu. Brno mělo spíše nevynucené ztráty, Opava ztráty vynucené, což se dalo očekávat především z důvodu vyšší kvality brněnského soupeře.

Tabulka 5: Detailní statistiky jednotlivých týmů

SAM BŠM Brno - BK Opava	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	4	11%	15%
Míč v zámezí	2	3	11%	11%
Vteřinová pravidla	-	-	0%	0%
Pokažená přihrávka	8	9	42%	33%
Nesený míč/dvojitý dribling	6	11	32%	41%
Přes půl	1	-	5%	0%
Ostatní	-	-	0%	0%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	19	27	100%	100%
Vynucené ztráty	9	17	47%	63%
Nevynucené ztráty	10	10	53%	37%

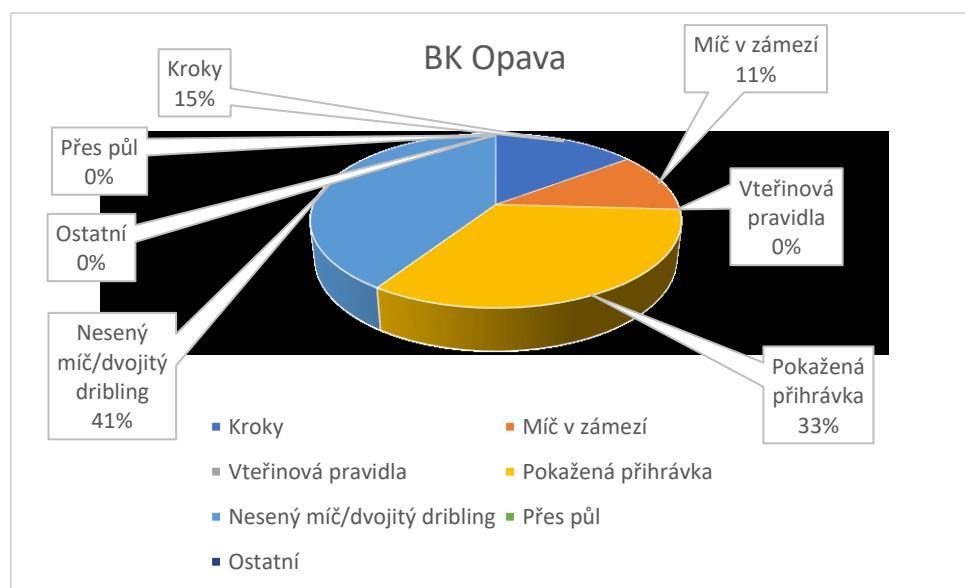
Zdroj: Autor

Graf 5: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 6: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.4) U15 Sokol Pražský - BK Lions Jindřichův Hradec 80:67

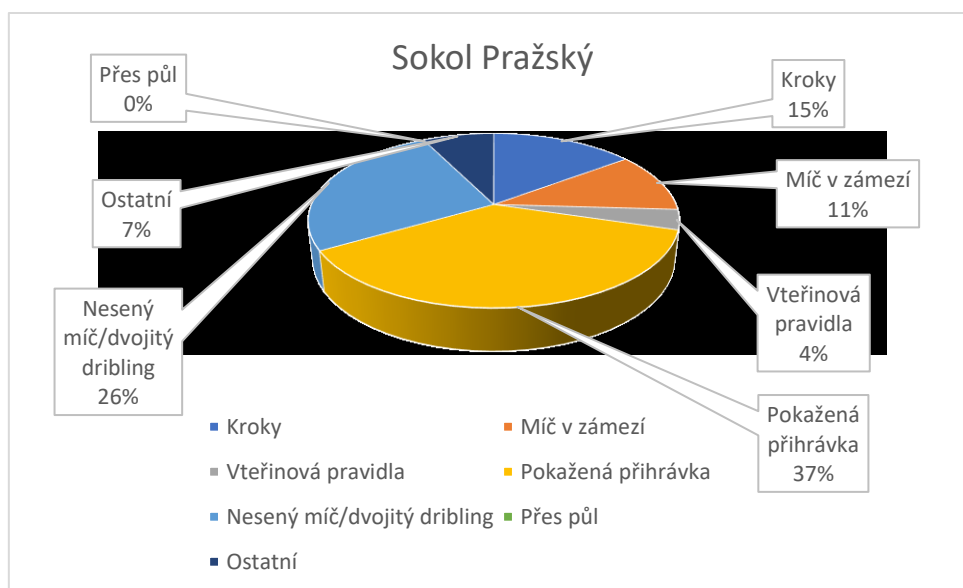
Utkání v rámci základní skupiny Mistrovství české republiky starších žáků přineslo vůbec nejvyšší počet ztrát- celkově 57. Na obou týmech se patrně podepsala přemotivovanost a nervozita, jelikož se jednalo o první hrací den a této úvaze napovídá i fakt, že obě družstva měly nejvíce ztrát z kategorie pokažených přihrávek. Zajímavé zjištění bylo, že vyšší procento celkových ztrát tvořily ztráty vynucené.

Tabulka 6: Detailní statistiky jednotlivých týmů

Sokol Pražský - BK Lions JH	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	4	2	15%	7%
Míč v zámezí	3	2	11%	7%
Vteřinová pravidla	1	-	4%	0%
Pokažená přihrávka	10	13	37%	43%
Nesený míč/dvojitý dribling	7	11	26%	37%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	2	2	7%	7%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	27	30	100%	100%
Vynucené ztráty	15	21	56%	70%
Nevynucené ztráty	12	9	44%	30%

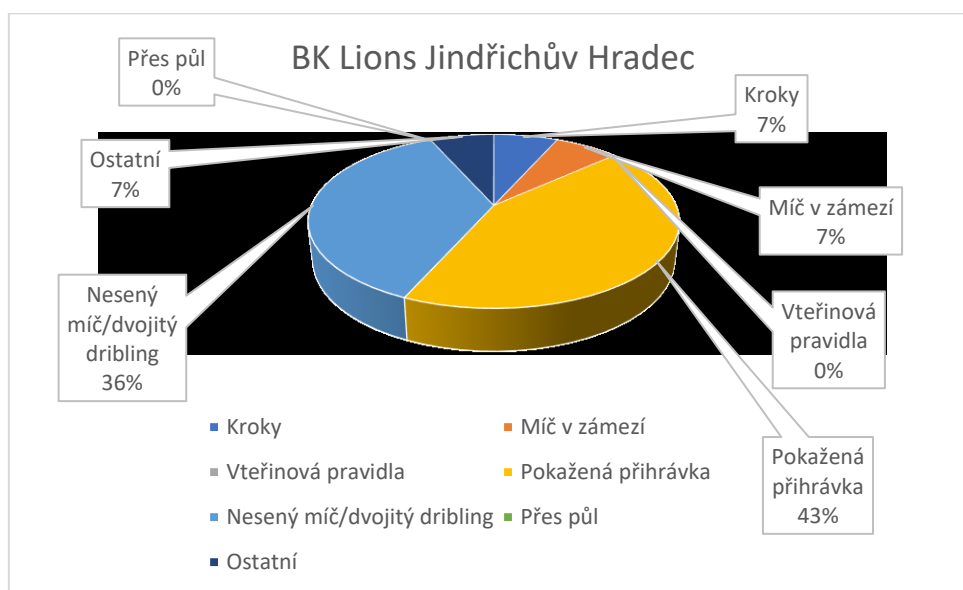
Zdroj: Autor

Graf 7: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 8: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.5) U15 BCM Orli Prostějov - BK Lions Jindřichův Hradec 73:78

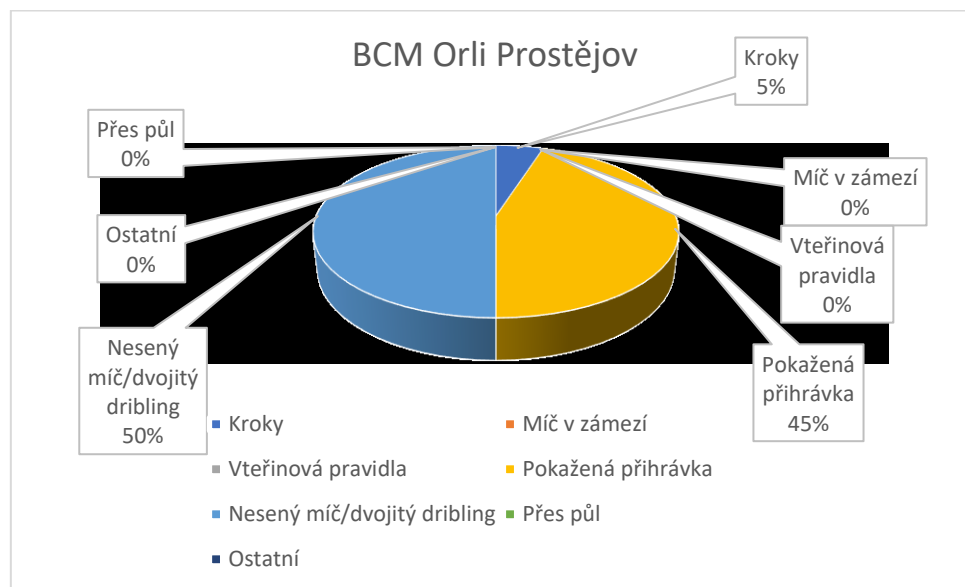
Utkaní mezi Prostějovem a Jindřichovým Hradcem bylo ve znamení vyrovnaného souboje až do konečného hvizdu, po kterém se radovali hráči Prostějova. V utkání týmy vyprodukovaly čtyřicet osm ztrát, převážně pokažené přihrávky, nesené míče a dvojitý dribling. Oba týmy měli výrazně vyšší procento vynucených ztrát.

Tabulka 7: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BCM Orli Prostějov - BK Lions JH	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	2	5%	7%
Míč v zámezí	-	1	0%	4%
Vteřinová pravidla	-	-	0%	0%
Pokažená přihrávka	9	13	45%	46%
Nesený míč/dvojitý dribling	10	12	50%	43%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	-	-	0%	0%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	20	28	100%	100%
Vynucené ztráty	12	20	60%	71%
Nevynucené ztráty	8	8	40%	29%

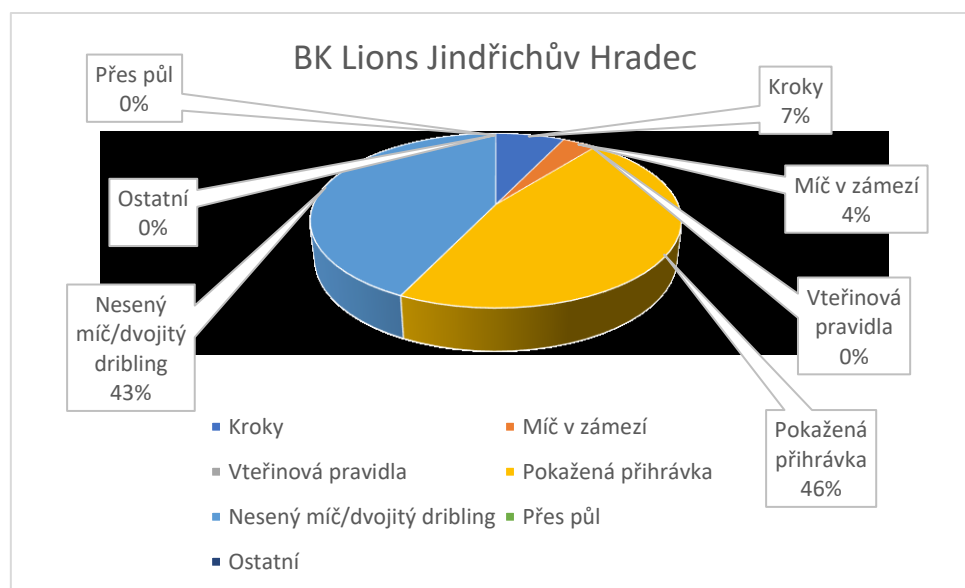
Zdroj: Autor

Graf 9: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 10: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.6) U15 Sokol Pražský - BCM Orli Prostějov 83:91

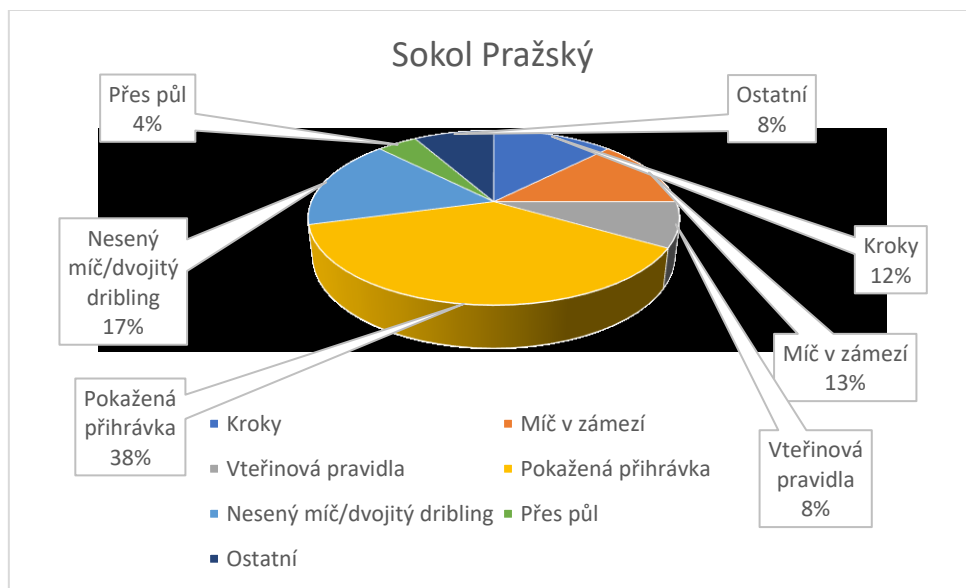
Utkání mezi Sokolem Pražským a Prostějovem bylo značně ofenzivní bitvou, ve které oba týmy nastrádaly dohromady padesát ztrát. Zatímco Pražané zkazily devět přihrávek, prostějovští měly až neobvykle vysoké zastoupení ztrát z důvodu vteřinových pravidel. Značně odlišný byl i poměr mezi vynucenými a nevynucenými ztrátami, kdy měl Sokol Pražský patnáct ztrát nevynucených a naopak Prostějov dokonce dvacet tři vynucených.

Tabulka 8: Detailní statistiky jednotlivých týmů

Sokol Pražský - BCM Orli Prostějov	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	3	3	13%	12%
Míč v zámezí	3	2	13%	8%
Vteřinová pravidla	2	9	8%	35%
Pokažená přihrávka	9	6	38%	23%
Nesený míč/dvojitý dribling	4	2	17%	8%
Přes půl	1	2	4%	8%
Ostatní	2	2	8%	8%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	24	26	100%	100%
Vynucené ztráty	9	23	38%	88%
Nevynucené ztráty	15	3	63%	12%

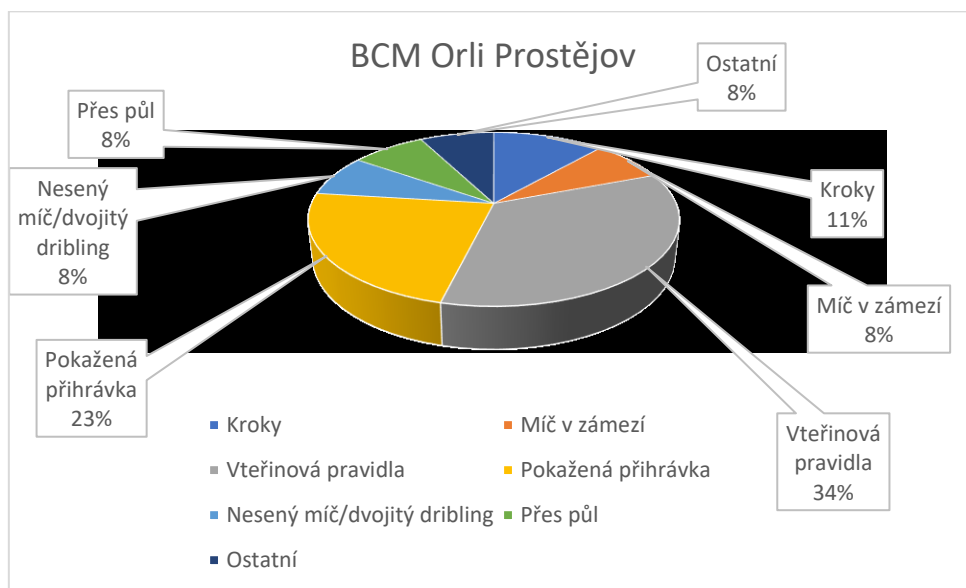
Zdroj: Autor

Graf 11: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 12: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.7) U15 BK Kondoři Liberec - Sokol Pražský 87:77

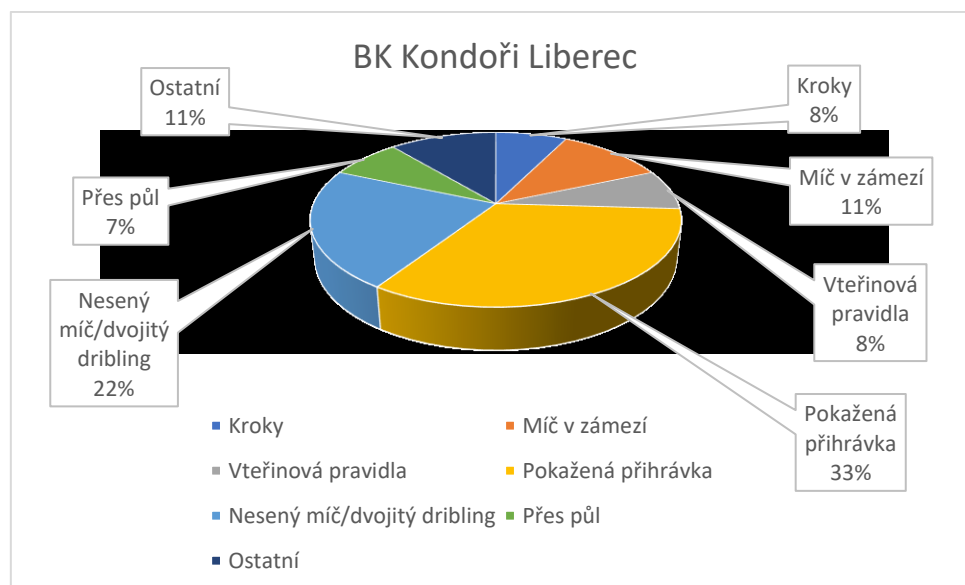
Souboj libereckých kondorů s pražskými sokoly byl provázen vysokým počtem ztrát, způsobenými v obou případech pokaženými přihrávkami. Oba týmy nasbíraly dohromady padesát pět ztrát a u obou týmů převažovaly ztráty vynucené, kterých bylo šestnáct, respektive dvacet.

Tabulka 9: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Kondoři Liberec - Sokol Pražský	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	2	7%	7%
Míč v zámezí	3	2	11%	7%
Vteřinová pravidla	2	2	7%	7%
Pokažená přihrávka	9	11	33%	39%
Nesený míč/dvojitý dribling	6	9	22%	32%
Přes půl	2	-	7%	0%
Ostatní	3	2	11%	7%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	27	28	100%	100%
Vynucené ztráty	16	20	59%	71%
Nevynucené ztráty	11	8	41%	29%

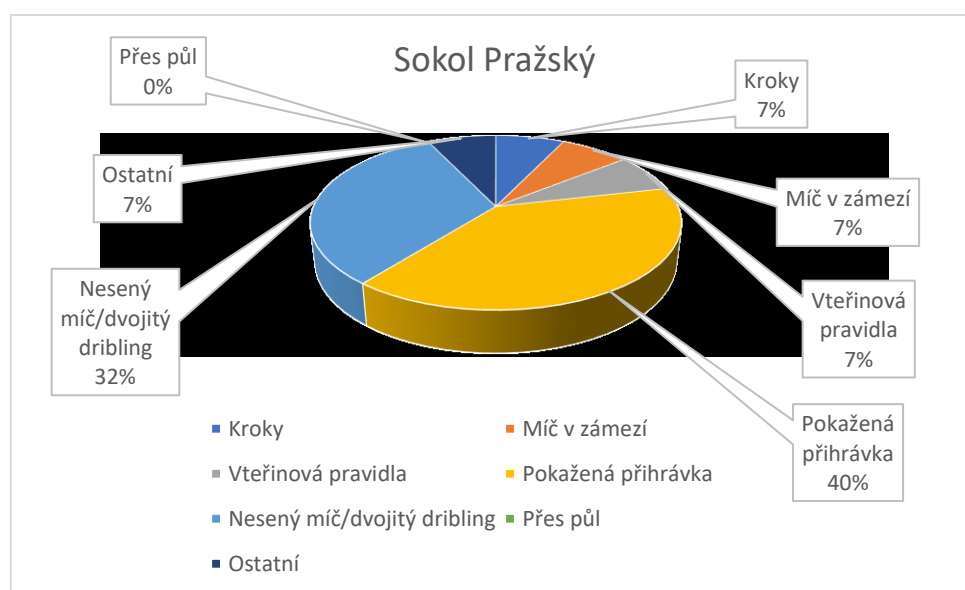
Zdroj: Autor

Graf 13: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 14: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.8) U15 BK Synthesia Pardubice - SAM BŠM Brno 85:48

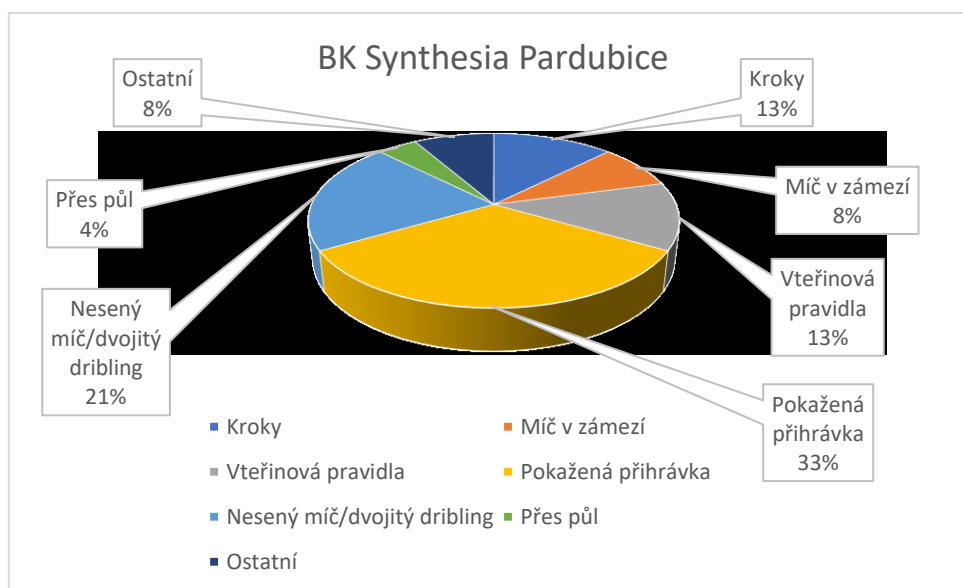
Utkání mezi pozdějšími mistry republiky a bronzovým medailistou přineslo jednoznačnou záležitost ve prospěch pořádajících Pardubic. Ti se prezentovaly vysokým počtem ztrát, těch bylo konkrétně dvacet čtyři, z čehož měly nejvyšší zastoupení pokažené přihrávky. Brno vyprodukovalo stejný počet ztrát a příčinou byly taktéž nejčastěji pokažené přihrávky. Pardubice nasbíraly čtrnáct nevynucených chyb, Brno jedenáct, přičemž počet vynucených ztrát byl o dvě vyšší.

Tabulka 10: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Synthesia Pardubice - SAM BŠM Brno	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	3	4	13%	17%
Míč v zámezí	2	3	8%	13%
Vteřinová pravidla	3	1	13%	4%
Pokažená přihrávka	8	9	33%	38%
Nesený míč/dvojitý dribling	5	5	21%	21%
Přes půl	1	-	4%	0%
Ostatní	2	2	8%	8%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	24	24	100%	100%
Vynucené ztráty	10	13	42%	54%
Nevynucené ztráty	14	11	58%	46%

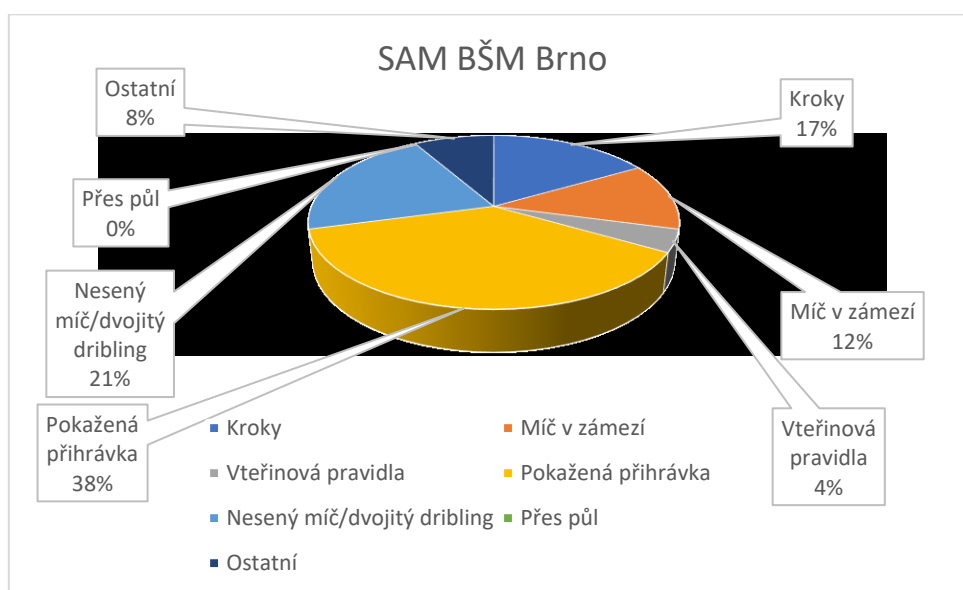
Zdroj: Autor

Graf 15: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 16: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.9) U15 BK Synthesia Pardubice - BK Kondoři Liberec 68:53

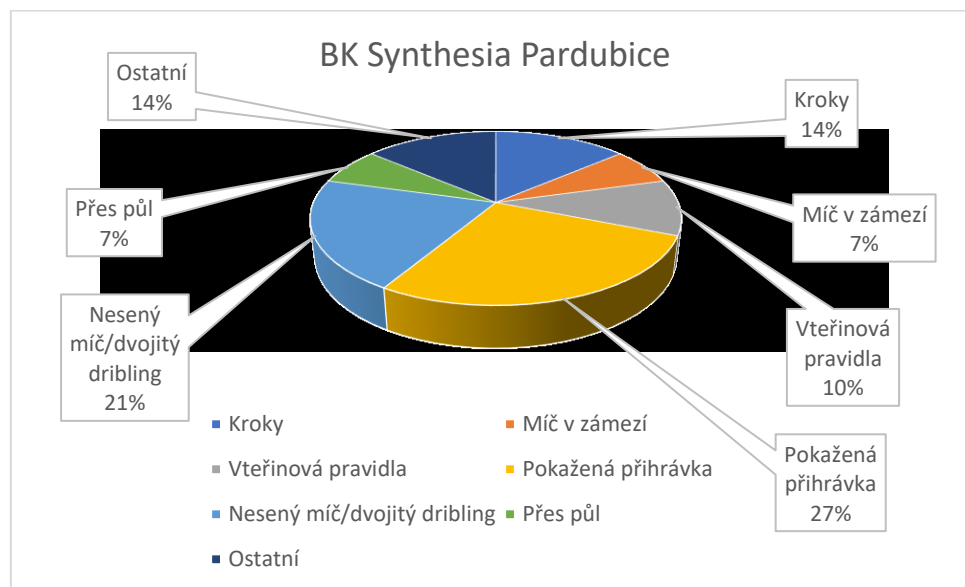
Finálové utkání mezi Pardubicemi a Libercem dopadlo ve prospěch Pardubic, které i přes značnou nervozitu dotáhli své tažení až ke zlaté medaili. Důkazem je vysoký počet třiceti ztrát, který držel hosty z Liberce na dostřel, poněvadž sami vyprodukovali pouze šestnáct ztracených míčů. Jako již obvykle byly nejčastější příčinou ztrát pokažené přihrávky. Oby týmy měly vyšší procento nevynucených ztrát, které pramenily z výše uvedených důvodů.

Tabulka 11: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Synthesia Pardubice - BK Kondoři Liberec	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	4	1	14%	6%
Míč v zámezí	2	2	7%	13%
Vteřinová pravidla	3	1	10%	6%
Pokažená přihrávka	8	7	28%	44%
Nesený míč/dvojitý dribling	6	5	21%	31%
Přes půl	2	-	7%	0%
Ostatní	4	-	14%	0%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	29	16	100%	100%
Vynucené ztráty	14	7	48%	44%
Nevynucené ztráty	15	9	52%	56%

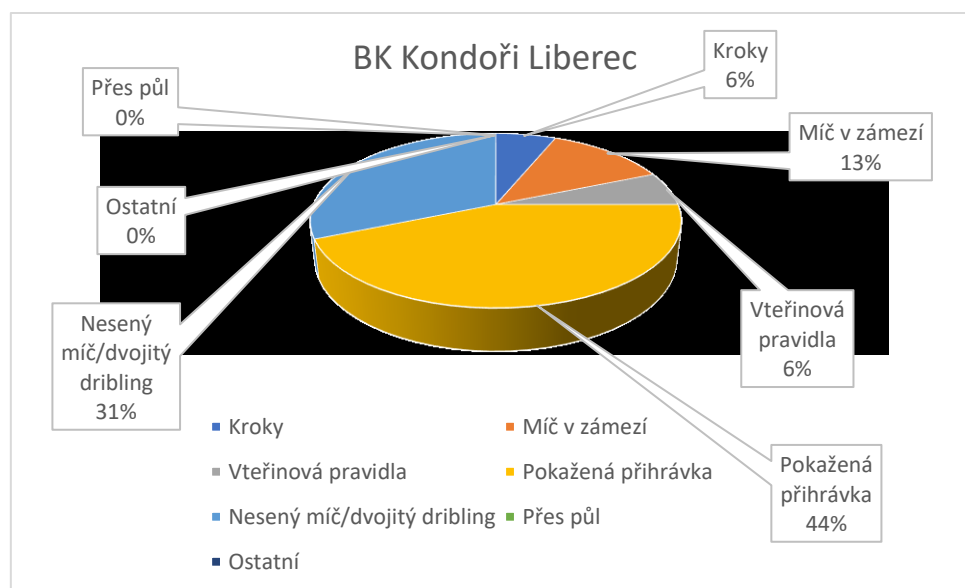
Zdroj: Autor

Graf 17: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 18: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.10) U15 Sokol Pražský - SAM BŠM Brno 56:69

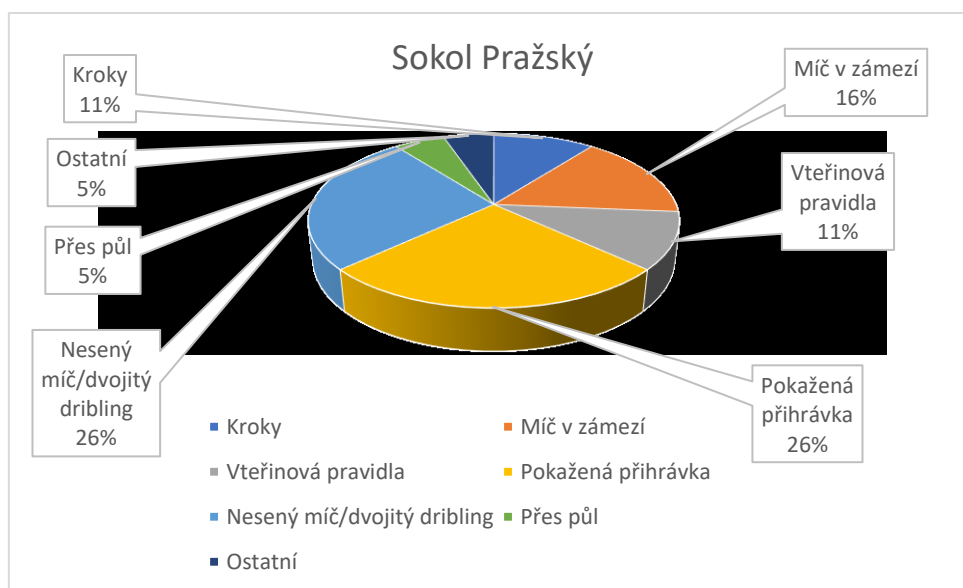
Souboj o bronzovou medaili svedly týmy Sokola Pražského s Brnem, které nakonec získalo vytoženou medaili. Sokol Pražský vyprodukoval devatenáct ztrát, ale ani výrazně nižší číslo oproti Brnu nestačilo na úspěch. Brno nastřádalo dokonce třicet jedna ztrát. Oba týmy měli nejvyšší zastoupení pokažených přihrávek. Pražané měli o zlomek vyšší procento nevynucených ztrát, Brno naopak sedmnáct ztrát vynucených.

Tabulka 12: Detailní statistiky jednotlivých týmů

Sokol Pražský - SAM BŠM Brno	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	4	11%	13%
Míč v zámezí	3	4	16%	13%
Vteřinová pravidla	2	2	11%	6%
Pokažená přihrávka	5	9	26%	29%
Nesený míč/dvojitý dribling	5	8	26%	26%
Přes půl	1	1	5%	3%
Ostatní	1	3	5%	10%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	19	31	100%	100%
Vynucené ztráty	9	17	47%	55%
Nevynucené ztráty	10	14	53%	45%

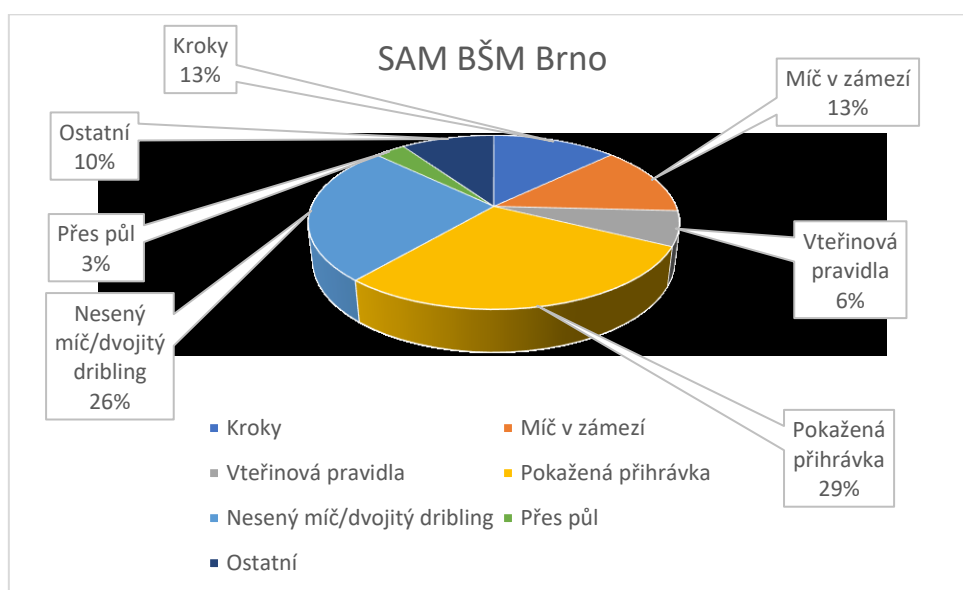
Zdroj: Autor

Graf 19: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 20: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.11) U19 BCM Orli Prostějov – GBA 68:85

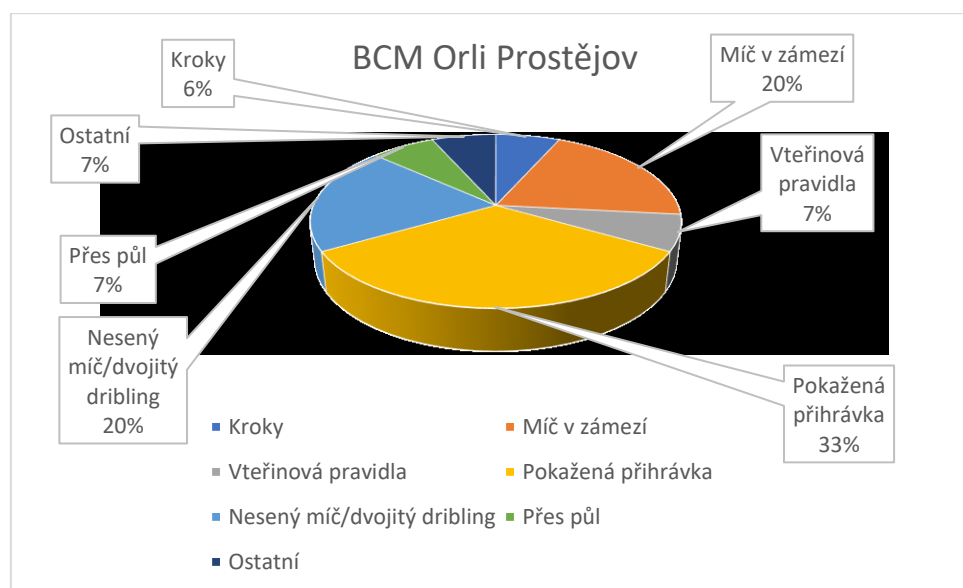
Utkání o bronz v rámci final four U19 dopadlo lépe pro GBA academy, která zvítězila po vyrovnaném prvním poločase o konečných 17 bodů. Prostějov i přes porážku vyprodukoval výrazně nižší počet ztrát, konkrétně patnáct. GBA nasbírala dokonce dvacet tři ztrát, což je na poměry této kategorie velmi vysoké číslo. Oba týmy měly vyšší zastoupení vynucených ztrát a u obou týmů byly ztráty způsobeny především pokaženými přihrávkami.

Tabulka 13: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BCM Orli Prostějov – GBA	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	3	7%	13%
Míč v zámezí	3	5	20%	22%
Vteřinová pravidla	1	-	7%	0%
Pokažená přihrávka	5	8	33%	35%
Nesený míč/dvojitý dribling	3	6	20%	26%
Přes půl	1	-	7%	0%
Ostatní	1	1	7%	4%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	15	23	100%	100%
Vynucené ztráty	10	14	67%	61%
Nevynucené ztráty	5	9	33%	39%

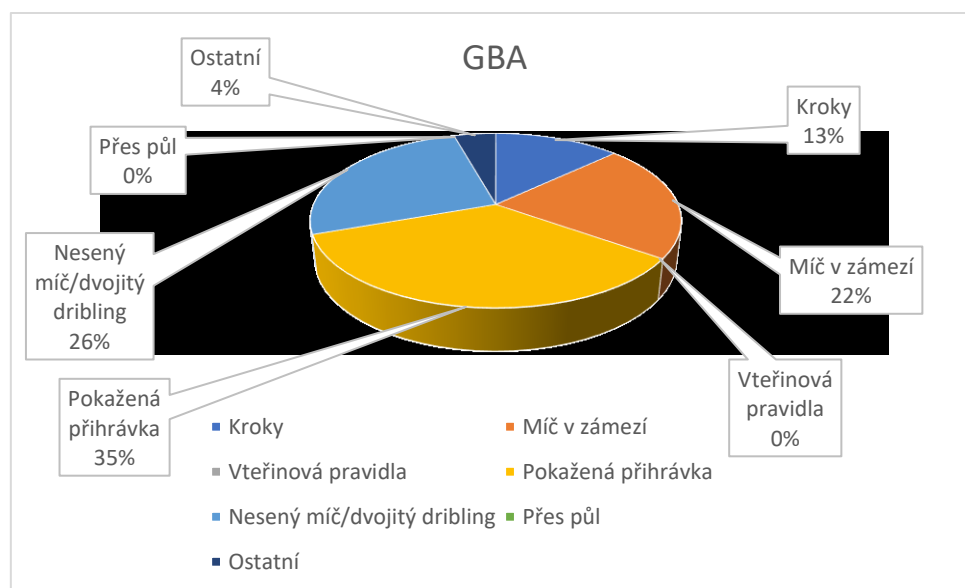
Zdroj: Autor

Graf 21: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 22: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.12) U19 USK Praha- BA Nymburk 74:61

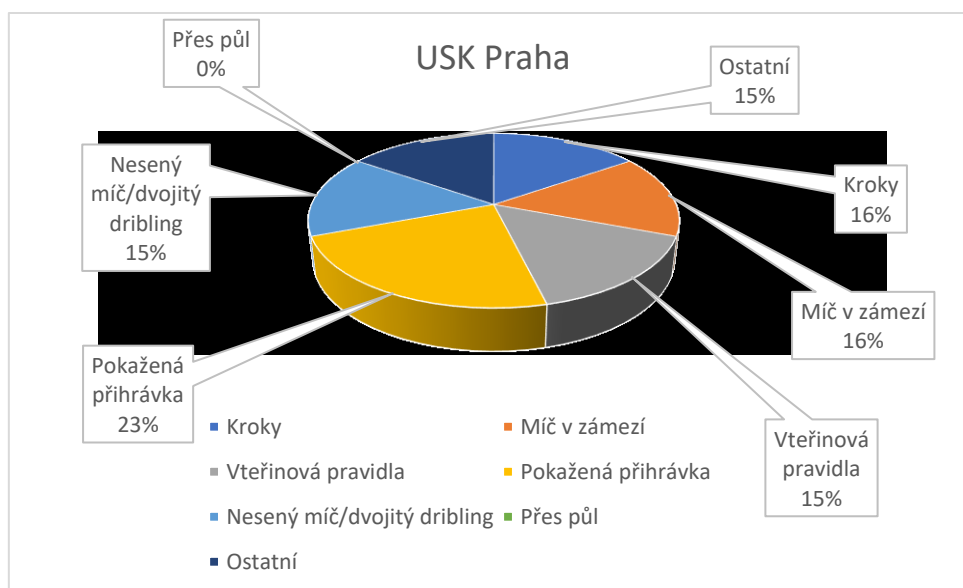
Finálové utkání mezi USK Praha a BA Nymburk ovládli Pražané, kteří po povedeném druhém poločase zvítězili o třináct bodů. USK Praha nasbíralo třináct ztrát, Nymburk šestnáct. Oba týmy nasbíraly více nevynucených ztrát. Pražané měli nejvyšší počet pokažených přihrávek, Nymburk nesený/dvojitý dribling.

Tabulka 14: Detailní statistiky jednotlivých týmů

USK Praha - BA Nymburk	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	1	15%	6%
Míč v zámezí	2	3	15%	19%
Vteřinová pravidla	2	1	15%	6%
Pokažená přihrávka	3	4	23%	25%
Nesený míč/dvojitý dribling	2	5	15%	31%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	2	2	15%	13%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	13	16	100%	100%
Vynucené ztráty	5	7	38%	44%
Nevynucené ztráty	8	9	62%	56%

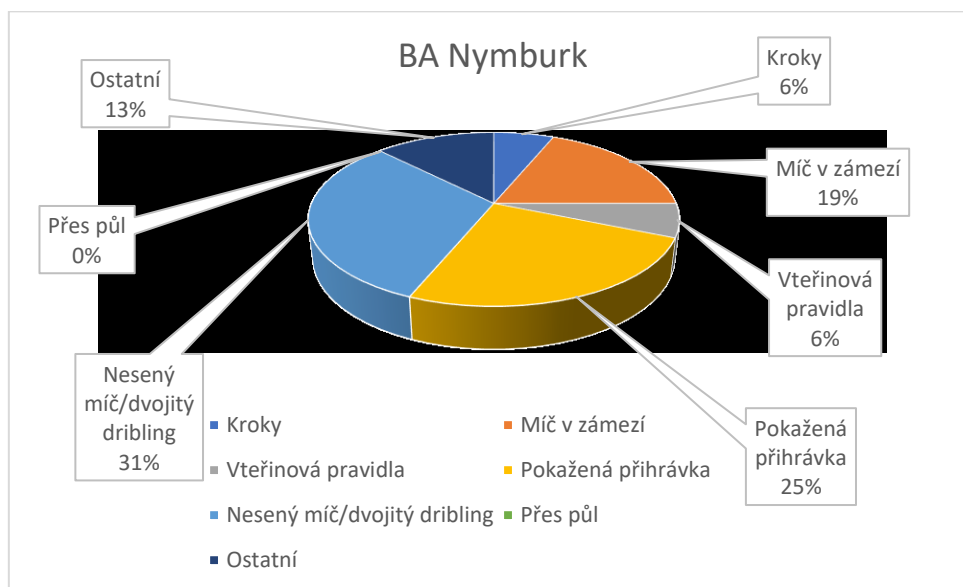
Zdroj: Autor

Graf 23: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 24 Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.13) U19 USK Praha - BCM Orli Prostějov 72:58

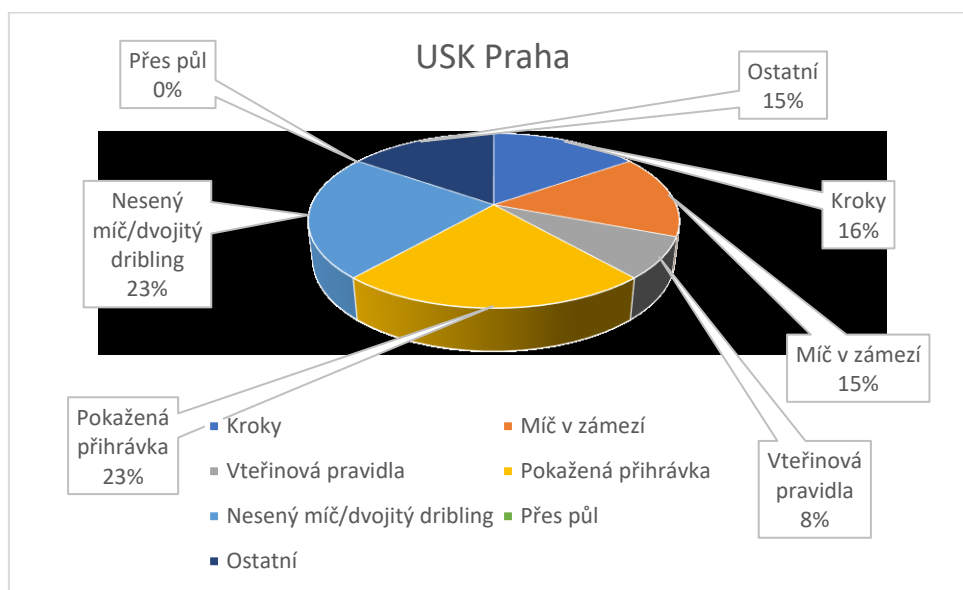
Semifinále MČR U19 ovládl tým USK Praha, který porazil BCM Orly Prostějov o čtrnáct bodů. Pražané nasbírali třináct ztrát, z toho osm nevynucených, soupeři dokonce osmnáct, ze kterých bylo třináct vynucených. Prostějov nasbíral značné množství pokažených přihrávek, konkrétně deset.

Tabulka 15: Detailní statistiky jednotlivých týmů

USK Praha - BCM Orli Prostějov	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	1	15%	6%
Míč v zámezí	2	3	15%	17%
Vteřinová pravidla	1	1	8%	6%
Pokažená přihrávka	3	10	23%	56%
Nesený míč/dvojitý dribling	3	2	23%	11%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	2	1	15%	6%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	13	18	100%	100%
Vynucené ztráty	5	13	38%	72%
Nevynucené ztráty	8	5	62%	28%

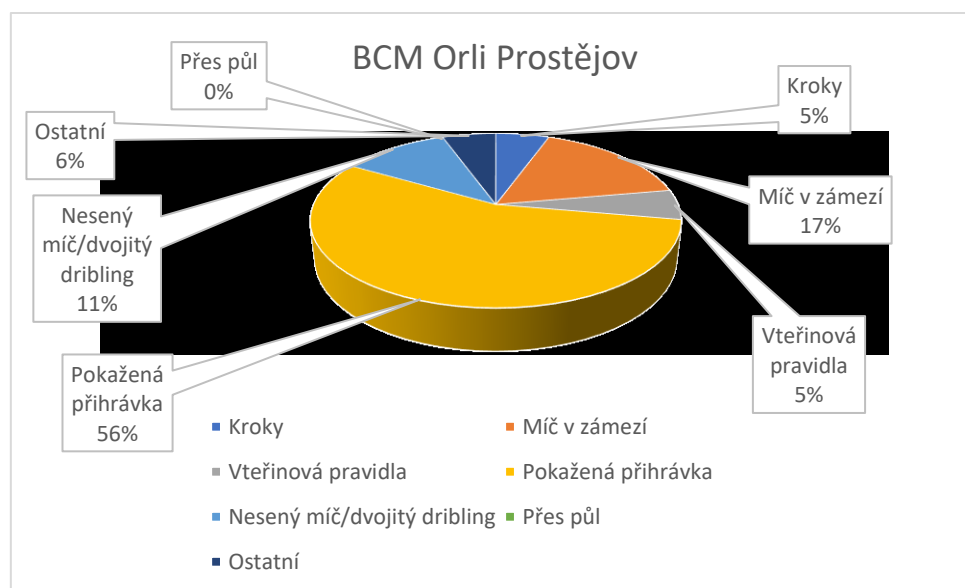
Zdroj: Autor

Graf 25: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 26: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.14) U19 GBA - BA Nymburk 64:79

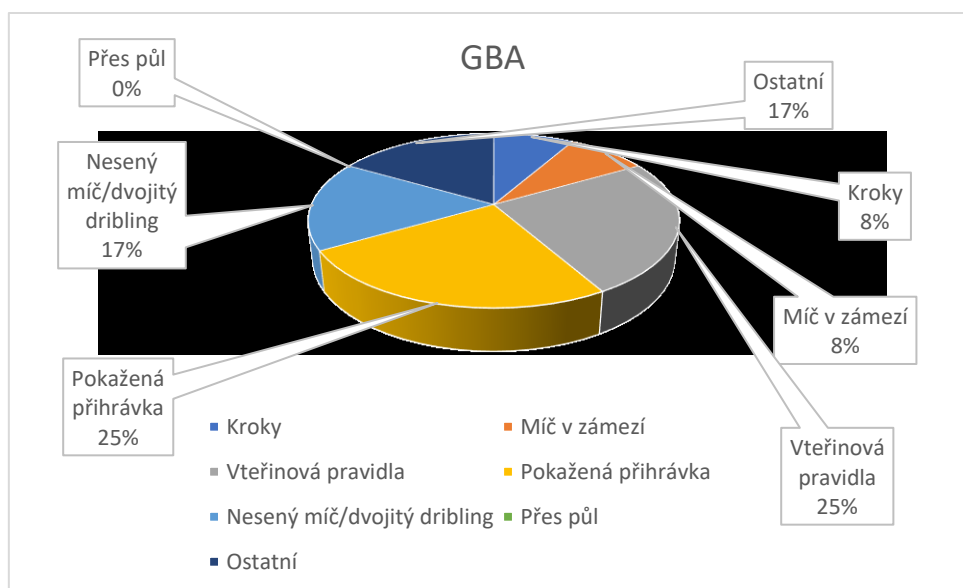
Druhé semifinále final four juniorů svedlo dohromady týmy GBA a Nymburka, který nakonec postoupil do finále. GBA nastřádala dvanáct ztrát, Nymburk čtrnáct. Zatímco GBA měla převážně nevynucené ztráty, Nymburk naopak vyšší počet ztrát vynucených. Hlavní příčinou ztrát Nymburka byl nesený míč/dvojitý dribling.

Tabulka 16: Detailní statistiky jednotlivých týmů

GBA - BA Nymburk	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	-	8%	0%
Míč v zámezí	1	1	8%	7%
Vteřinová pravidla	3	-	25%	0%
Pokažená přihrávka	3	4	25%	29%
Nesený míč/dvojitý dribling	2	7	17%	50%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	2	2	17%	14%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	12	14	100%	100%
Vynucené ztráty	5	11	42%	79%
Nevynucené ztráty	7	3	58%	21%

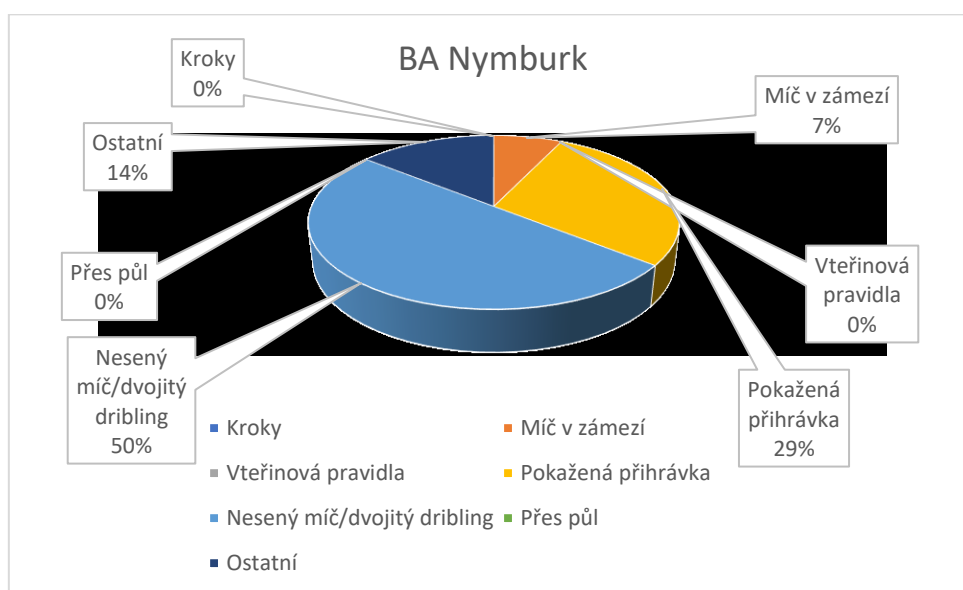
Zdroj: Autor

Graf 27: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 28: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.15) U19 USK Praha - SAM Brno 69:51

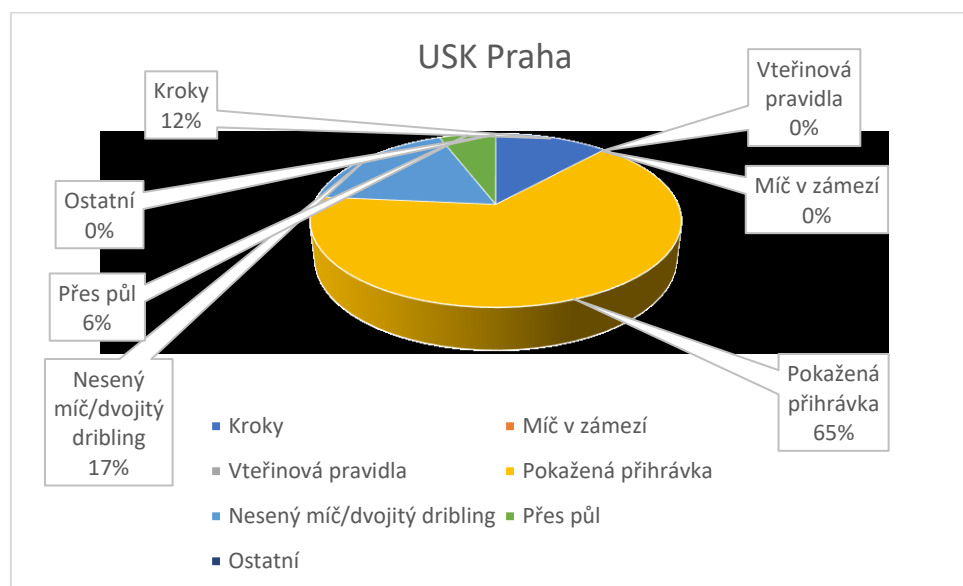
První utkání čtvrtfinálové série mezi USK Praha s SAM Brno skončilo vítězstvím domácích, kteří nasbírali sedmnáct ztrát. Hosté nasbírali dokonce dvacet jedna ztrát, čímž oba týmy překonávaly obvyklé průměry v počtu ztrát. V obou případech se jednalo především o nevynucené chyby.

Tabulka 17: Detailní statistiky jednotlivých týmů

USK Praha - SAM Brno	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	1	12%	5%
Míč v zámezi	-	2	0%	10%
Vteřinová pravidla	-	1	0%	5%
Pokažená přihrávka	11	10	65%	48%
Nesený míč/dvojitý dribling	3	5	18%	24%
Přes půl	1	1	6%	5%
Ostatní	-	1	0%	5%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	17	21	100%	100%
Vynucené ztráty	12	13	71%	62%
Nevynucené ztráty	5	8	29%	38%

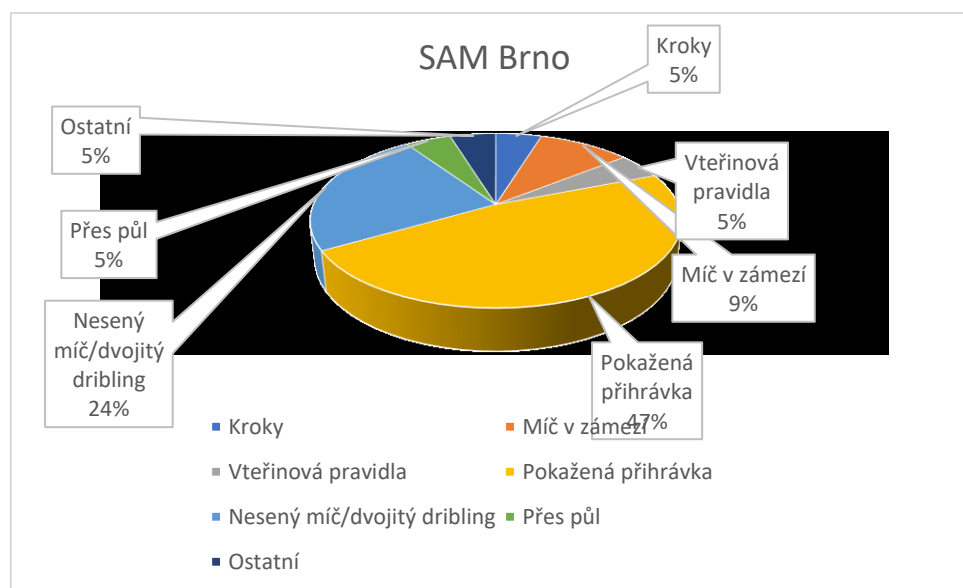
Zdroj: Autor

Graf 29: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 30: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.16) U19 GBA - Sokol Písek Sršni 100:59

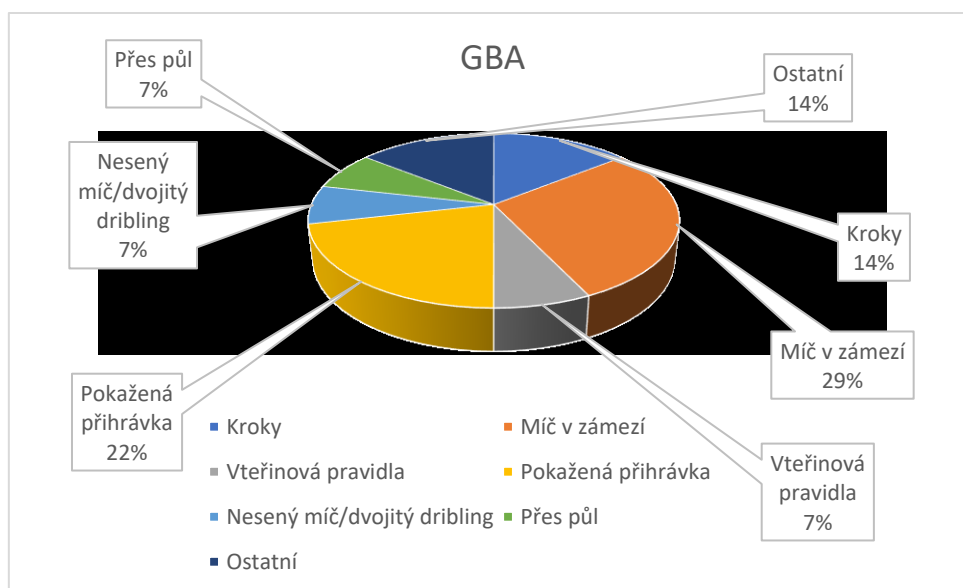
Druhé utkání čtvrtfinálové série mezi GBA a Pískem skončilo debaklem pro hosty. Domácí nasbíraly čtrnáct ztrát, hosté dokonce dvacet. V obou případech byly ztráty především nevynucené. Hlavní příčinou ztrát u domácích byl míč v zámezí, u hostů pokažená přihrávka.

Tabulka 18: Detailní statistiky jednotlivých týmů

GBA - Sokol Písek Sršni	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	4	14%	20%
Míč v zámezí	4	4	29%	20%
Vteřinová pravidla	1	-	7%	0%
Pokažená přihrávka	3	8	21%	40%
Nesený míč/dvojitý dribling	1	2	7%	10%
Přes půl	1	-	7%	0%
Ostatní	2	2	14%	10%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	14	20	100%	100%
Vynucené ztráty	3	9	21%	45%
Nevynucené ztráty	11	11	79%	55%

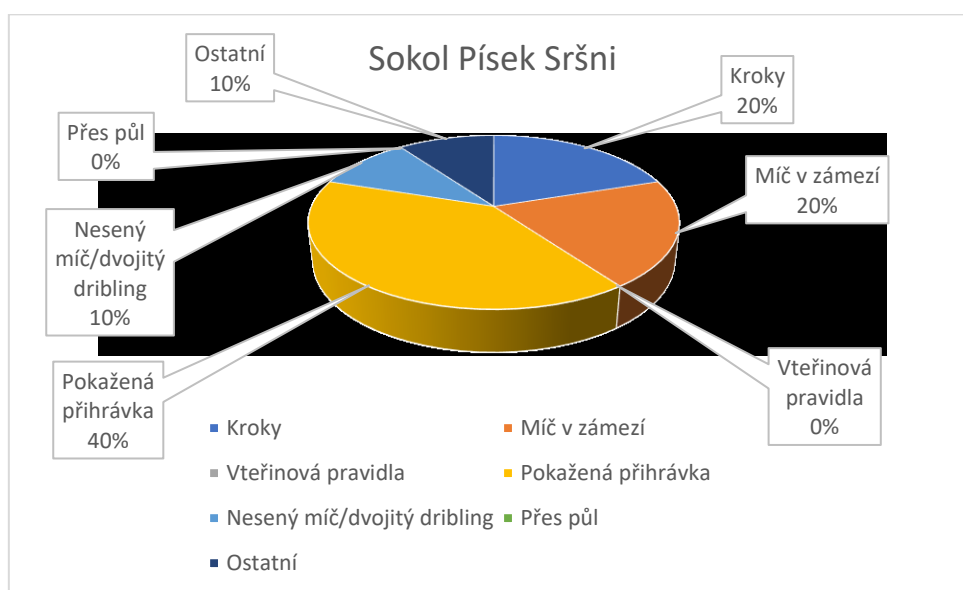
Zdroj: Autor

Graf 31: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 32: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.17) U19 BA Nymburk - BK Snakes Ostrava 72:54

Úvodní utkání čtvrtfinálové série mezi Nymburkem a Ostravou skončilo po vyrovnaném boji vítězstvím Nymburka, který nasbíral třináct ztrát. Ostrava nasbírala ztrát patnáct, přičemž oba

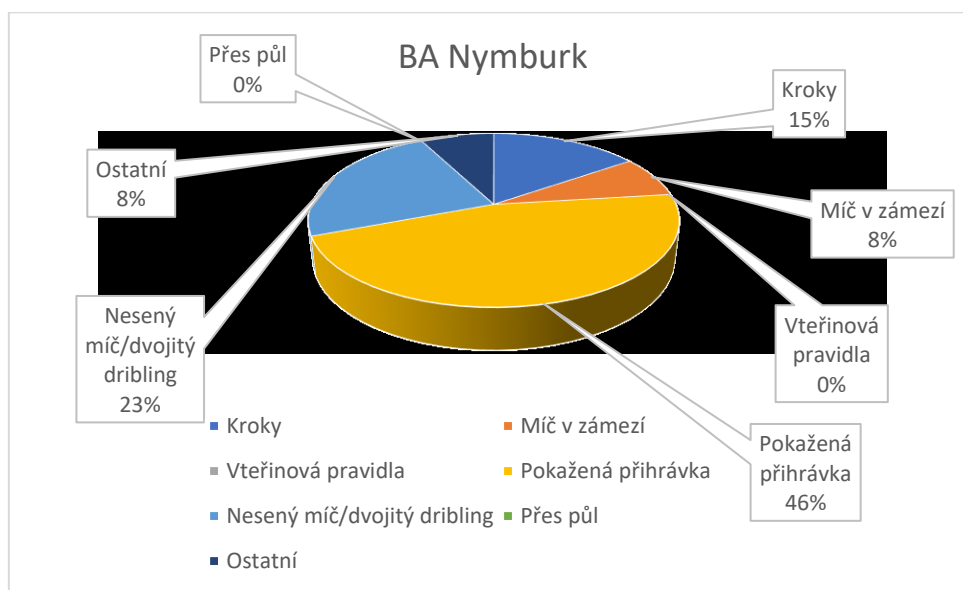
týmy sbíraly především vynucené ztráty. U Nymburka byla hlavní příčina pokažená přihrávka, u Ostravy nesený míč/ dvojitý driblink.

Tabulka 19: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BA Nymburk - BK Snakes Ostrava	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	4	15%	27%
Míč v zámezi	1	-	8%	0%
Vteřinová pravidla	-	1	0%	7%
Pokažená přihrávka	6	4	46%	27%
Nesený míč/dvojitý dribling	3	6	23%	40%
Přes půl	-	-	0%	0%
Ostatní	1	-	8%	0%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	13	15	100%	100%
Vynucené ztráty	9	10	69%	67%
Nevynucené ztráty	4	5	31%	33%

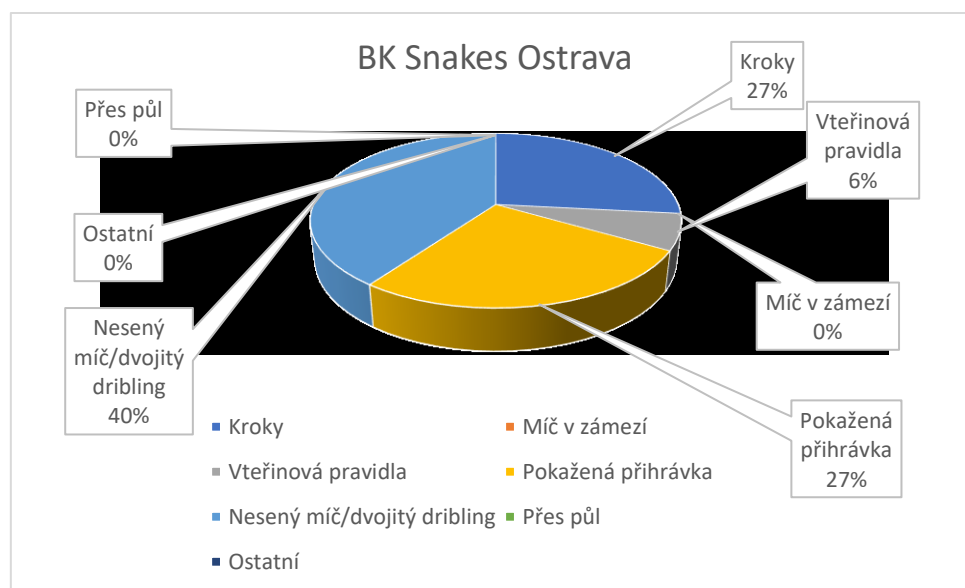
Zdroj: Autor

Graf 33: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 34: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.18) U19 BK Synthesia Pardubice - BCM Orli Prostějov 76:59

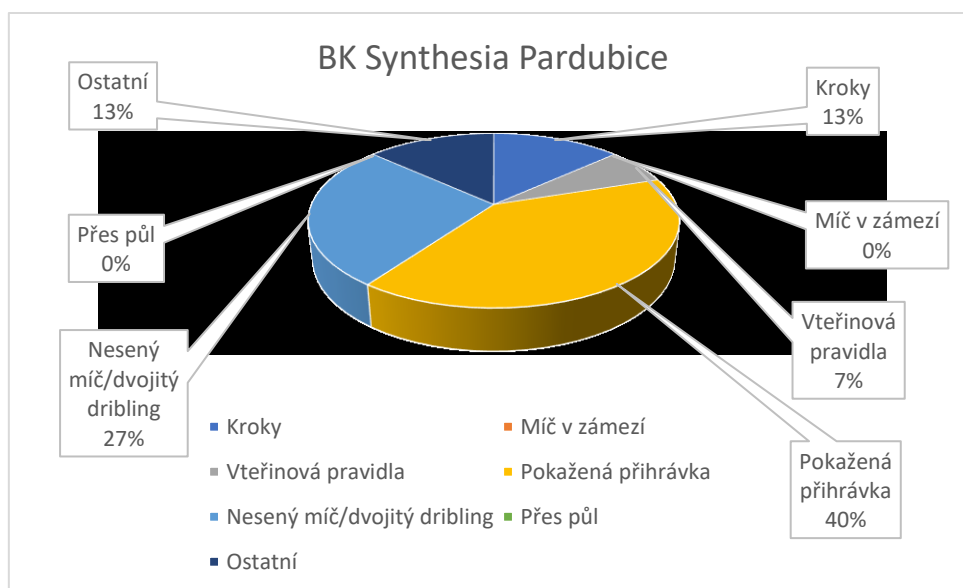
První utkání play off U19 skončilo výhrou Pardubic, které nasbíraly v utkání patnáct ztrát, z toho osm nevynucených. Hlavní příčinou ztrát byla pokažená přihrávka. Nasbíral vyšší počet ztrát, konkrétně dvacet dva, čehož bylo dokonce šestnáct vynucených. Hlavní příčinou byly pokažené přihrávky, nesené míče/ dvojitě driblinky.

Tabulka 20: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BK Synthesia Pardubice - BCM Orli Prostějov	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	2	3	13%	14%
Míč v zámezí	-	3	0%	14%
Vteřinová pravidla	1	2	7%	9%
Pokažená přihrávka	6	5	40%	23%
Nesený míč/dvojitý dribling	4	5	27%	23%
Přes půl	-	1	0%	5%
Ostatní	2	3	13%	14%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	15	22	100%	100%
Vynucené ztráty	8	16	53%	73%
Nevynucené ztráty	7	6	47%	27%

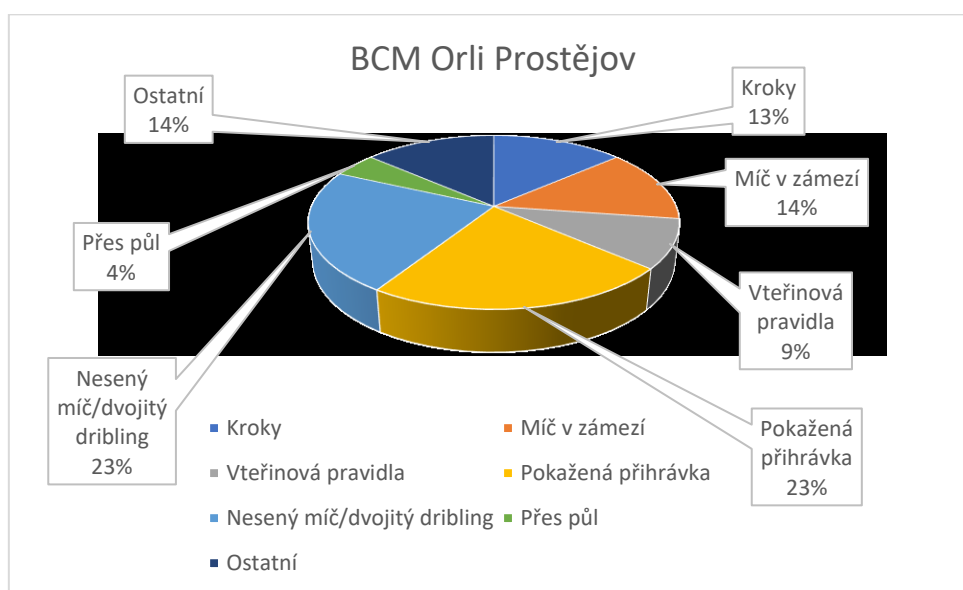
Zdroj: Autor

Graf 35: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 36: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.19) U19 Sokol Písek Sršni – GBA 81:69

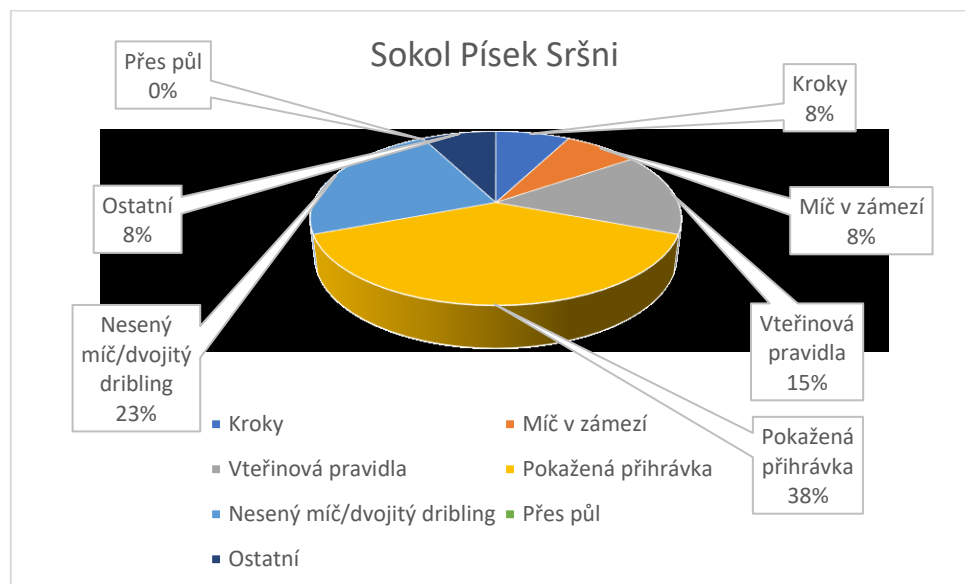
Třetí utkání této série skončilo vítězně pro domácí Písek, který zvítězil o dvanáct bodů. Domácí nasbírali třináct ztrát, hosté dokonce dvacet osm. V případě Písku šlo převážně o nevynucené ztráty, v případě GBA naopak o sedmnáct vynucených ztrát. V obou případech se nejvíce vyskytovaly pokažené přihrávky.

Tabulka 21: Detailní statistiky jednotlivých týmů

Sokol Písek Sršni – GBA	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	1	2	8%	7%
Míč v zámezí	1	1	8%	4%
Vteřinová pravidla	2	1	15%	4%
Pokažená přihrávka	5	10	38%	36%
Nesený míč/dvojitý dribling	3	9	23%	32%
Přes půl	-	1	0%	4%
Ostatní	1	4	8%	14%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	13	28	100%	100%
Vynucené ztráty	4	17	31%	61%
Nevynucené ztráty	9	11	69%	39%

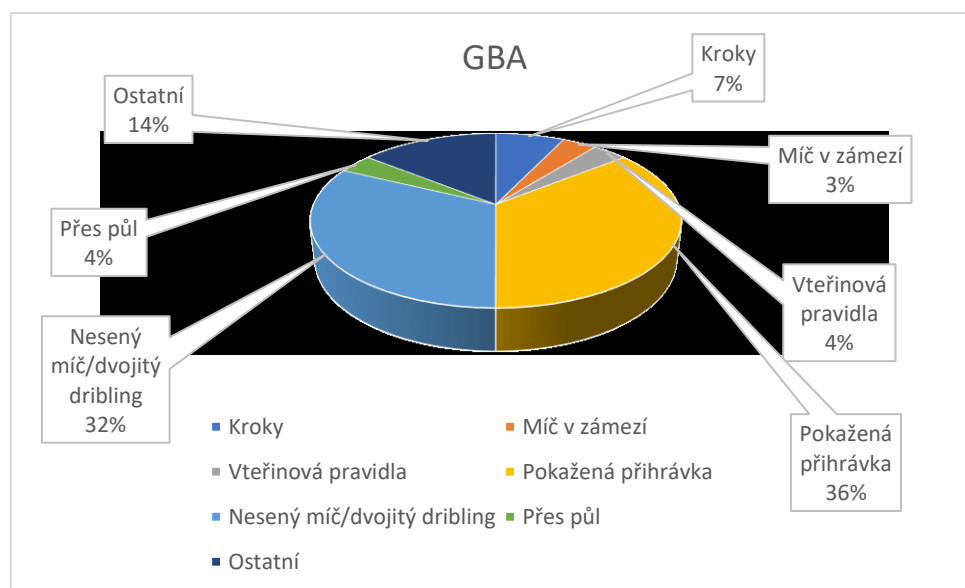
Zdroj: Autor

Graf 37: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 38: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

4.20) U19 BCM Orli Prostějov - BK Synthesia Pardubice 60:57

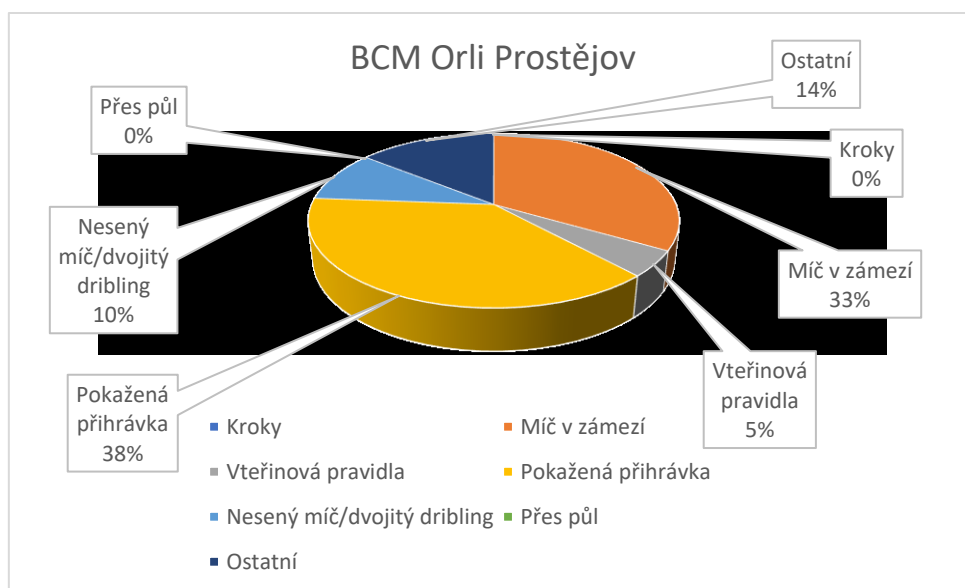
Čtvrté utkání čtvrtfinálové série mezi Prostějovem a Pardubicemi přineslo rozuzlení až v samotném závěru, po kterém byli šťastnější domácí. Oba týmy nasbíraly přes dvacet ztrát, ale zatímco domácí měli vyšší zastoupení vynucených ztrát, hosté naopak nasbíraly jedenáct nevynucených ztrát. V případě domácích byla hlavní příčina pokažená přihrávka, u hostů nesený míč/ dvojitý driblink.

Tabulka 22: Detailní statistiky jednotlivých týmů

BCM Orli Prostějov - BK Synthesia Pardubice	Četnost domácí	Četnost hosté	Relativní četnost domácí	Relativní četnost hosté
Kroky	-	2	0%	10%
Míč v zámezí	7	2	33%	10%
Vteřinová pravidla	1	1	5%	5%
Pokažená přihrávka	8	4	38%	20%
Nesený míč/dvojitý dribling	2	7	10%	35%
Přes půl	-	1	0%	5%
Ostatní	3	3	14%	15%
Typ ztráty				
Celkový počet ztrát	21	20	100%	100%
Vynucené ztráty	11	9	52%	45%
Nevynucené ztráty	10	11	48%	55%

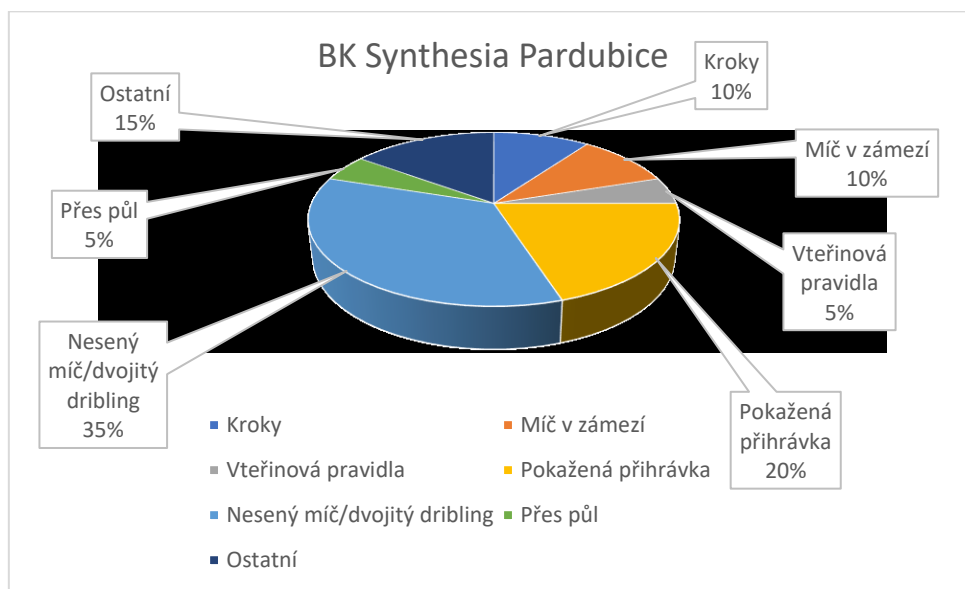
Zdroj: Autor

Graf 39: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

Graf 40: Grafické znázornění statistik



Zdroj: Autor

5) Závěr

Diplomová práce si kladla za cíl probádat doposud ne úplně prozkoumané možnosti zkoumání herního výkonu v basketbalu. Ukázalo se, že nahlížením na problematiku herního výkonu z pohledu analýzy vynucených a nevynucených ztrát, může přinést zajímavé poznatky, především pak u elitních družstev, které již vyčerpala všechny doposud možné možnosti a obvyklé praktiky.

Výsledky práce totiž ukazují, že se ve zkoumaných utkáních vyskytuje enormní množství ztrát, ať už vynucených nebo nevynucených, z čehož můžeme usuzovat, že je nezbytně nutné se snažit odstranit příčiny jejich vzniku (které se bohužel mohou nalézat již v úplných základech herních činností) a teprve posléze se zabývat „nadstavbou“ v podobě takovýchto analýz.

Během vypracovávání této práce se jasně ukázalo, jak málo se věnujeme nácviku úplných základů, které tvoří kostru celého herního výkonu jednotlivce i týmu a naopak je kladen důraz na věci, které postrádají logiku. Naplno se ukazuje, proč je náš basketbal tak málo konkurence schopný s evropskou i světovou elitou, a jak zásadní chyby děláme, když klademe důraz na výsledky již od mini žakovských kategoriích a když preferujeme týmový herní výkon na úkor individuálního. Opět se ukazuje, jak malý klademe důraz na základní podstatu basketbalu, kterou je úplně obyčejné hraní si s míčem, při kterém nevystavujeme hráče stresu a naopak je motivujeme si hru užít a mít z ní radost. Vytrácí se z ní přirozená tvořivost a základy herního myšlení, které vznikají z abnormálního strachu udělat chybu a vystavit se tak kritice trenéra, potažmo ambiciózního tatínka. Místo abychom se snažili hráče vést z rozvoji kreativity při řešení jakýchkoliv situací v utkání, děláme z nich automaty, kteří pouze bezmyšlenkovitě plní zadané pokyny bez ohledu na to, jestli dávají smysl, nebo ne. Kapitola sama o sobě je rychlost a její rozvoj. V plné nahotě se ukazuje, kolik chyb v utkání je způsobeno nízkou rychlostí provedení čehokoliv, případně snahou o rychlé vyřešení herní situace, které hráč bohužel nemá natolik nacvičené, aby danou věc provedl v požadované rychlosti. Hráči mnohdy alibisticky hledají ostatní hráče z důvodu snahy se zbavit zodpovědnosti za výsledek utkání a to z důvodu nízkého sebevědomí, které jim zabraňuje rozhodovat utkání ve svůj prospěch ve vyrovnaných koncovkách utkání, kdy se ukazuje, kdo a jak je psychicky silný a odolný. Budování zdravého sebevědomí by mělo jít ruku v ruce s úrovní naučených dovedností, tak aby hráč dokázal naplno projevit svůj potenciál a předvést maximální možný a efektivní výkon.

Takto bychom mohli pokračovat a vyjmenovávat další úskalí, která nám brání ve vychovávání basketbalistů pro elitní soutěže. V námi vypracované práci se sice nepodařilo prokázat všechny navrhované hypotézy, ale alespoň se opět ukázalo, kudy by se měla ubírat cesta rozvoje herního výkonu tak, aby byla úspěšná a našim hráčům se podařilo prosazovat na mezinárodní úrovni.

6) Zdroje

BUZEK, M A Kol. *Trenér fotbalu "A" UEFA licence: (učební texty pro vzdělávání fotbalových trenérů)*. Praha: Českomoravský fotbalový svaz, 2007. ISBN 9788073760328.

CSÍKSZENTMIHÁLYI, M., *Flow: o štěstí a smyslu života*. Vydání druhé, upravené, v Portále první. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0918-8.

DOBRÝ, L., VELENSKÝ, E. *Košiková: teorie a didaktika. Druhé vydání*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

DOBRÝ, L., SEMIGINOVSKÝ, B. *Sportovní hry: výkon a trénink*. První vydání. Praha: Olympia, 1988.

DOBRÝ, L., SEMIGINOVSKÝ, B., *Sportovní hry: výkon a trénink*. První vydání. Praha: Olympia, 1988.

DOSOUDIL, B. *Analýza příčin ztrát míčů v útoku*. Praha: UK FTVS, 2001. Diplomová práce. Vedoucí práce Michael Velenský.

DOVALIL, J. *Výkon a trénink ve sportu*. Čtvrté vydání. Praha: Olympia, 2012. ISBN 978-80-7376-326-8.

HOŠEK, V. Averz k tělesné výchově. *Tělesná výchova mládeže*, ročník 58, číslo 2, 1992, s. 1- 3.

JUSTOVÁ, S. *Interpretace a aplikace basketbalového učiva s ohledem na výkonový rozvoj dětí a mládeže*. Praha: UK FTVS, 1997. Diplomová práce. Vedoucí práce Michael Velenský.

KAPRÁLEK, T., *Kvantitativní charakteristiky herního výkonu v basketbale*. Praha: UK FTVS, 1995. Diplomová práce. Vedoucí práce Michael Velenský.

LICHNER, I. *Malá encyklopedie tenisu*. Praha: Olympia, 1985.

MUSIL, Jan. *Analýza a srovnání výskytu a příčin porušování pravidel v basketbalu mládeže* [online]. 2016 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/159776>. Vedoucí práce Michael Velenský.

Pravidla basketbalu 2010: pravidla a postupy při utkání: platná od 1. 10. 2010. Praha: Česká basketbalová federace, 2010. ISBN 978-80-254-8102-8. (aktualizace 2014)

RÉDLI, T., *Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu mezi družstvem USA a družstvy jeho soupeřů na olympijských hrách v basketbale mužů 2012 a proti výkonu USA na mistrovství světa 2010*. Praha: UK FTVS, 2013. Diplomová práce. Vedoucí práce Michael Velenský.

RÓN, F. Filosofie a základy „motion offense“. *Basket*, I., březen 1994, s. 30-33.

SLEPIČKA, P., HOŠEK, V., HÁTLOVÁ, B. *Psychologie sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1290-9

SVOBODA, B., *Sportovní výchova mládeže*. První vydání. Praha: Olympia, 1980

ŠAFAŘÍKOVÁ, J. Diagnostika výkonu ve sportovních hrách. In Lubomír Dobrý *Didaktika sportovních her*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. Druhé vydání. S. 114-139.

VELENSKÝ, M., *Pojetí basketbalového učiva pro děti a mládež*. První vydání. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1480-9.

VELENSKÝ, M., KARGER, J. *Basketbal: herní trénink, kondiční trénink, technika, taktika*. První vydání. Praha: Grada publishing, 1999. ISBN 80-7169-834-2.

Videozáznam z utkání BK Kondoři Liberec - BK Opava dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/18/149262.mp4>

Videozáznam z utkání BK Opava - BK Snakes Ostrava dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/18/149264.mp4>

Videozáznam z utkání SAM BŠM Brno - BK Opava dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/19/149266j.mp4>

Videozáznam z utkání Sokol Pražský - BK Lions Jindřichův Hradec dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/18/149268.mp4>

Videozáznam z utkání BCM Orli Prostějov - BK Lions Jindřichův Hradec dostupný

z TVCOM.cz: <http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/19/149269.mp4>

Videozáznam z utkání Sokol Pražský - BCM Orli Prostějov dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/19/149271j.mp4>

Videozáznam z utkání BK Kondoři Liberec - Sokol Pražský dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/20/149567j.mp4>

Videozáznam z utkání BK Synthesia Pardubice - SAM BŠM Brno dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/20/149568j.mp4>

Videozáznam z utkání BK Synthesia Pardubice - BK Kondoři Liberec dostupný

z TVCOM.cz: <http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/21/149648.mp4>

Videozáznam z utkání Sokol Pražský- SAM BŠM Brno dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/5/21/149649.mp4>

Videozáznam z utkání BCM Orli Prostějov –GBA dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/5/6/163376.mp4>

Videozáznam z utkání USK Praha - BA Nymburk dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/5/6/163375.mp4>

Videozáznam z utkání USK Praha - BCM Orli Prostějov dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/5/5/163303.mp4>

Videozáznam z utkání GBA- BA Nymburk dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/5/5/163304.mp4>

Videozáznam z utkání USK Praha - SAM Brno dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/4/7/160989.mp4>

Videozáznam z utkání GBA - Sokol Písek Sršni dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2017/9/30/155775.mp4>

Videozáznam z utkání BA Nymburk- BK Snakes Ostrava dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/4/7/160991qj.mp4>

Videozáznam z utkání BK Synthesia Pardubice - BCM Orli Prostějov dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/4/8/160992qj.mp4>

Videozáznam z utkání Sokol Písek Sršni –GBA dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/1/21/155847.mp4>

Videozáznam z utkání BCM Orli Prostějov - BK Synthesia Pardubice dostupný z TVCOM.cz:

<http://static.tvcom.cz/AdvertVOD/2018/4/22/161004.mp4>